

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SCLOVENECC

Klajpedski problem

Zapadne velesile, ki spričo abesinskega spora preestajajo zadnje čase zelo hudo izkušnje, so postale tembolj nervozne, ker so bile iznenada postavljene pred nov, le malo manj nevaren problem. To so volitve v klajpedski deželni zbor Ker je Klajpeda ena najbolj ranljivih točk na meji vzhodne Evrope, ki bi jo predvsem Francija rada zavarovala s paktom, ki se dosedaj še ni mogel uresničiti, je razumljivo, da so se vznemirili predvsem po Parizu, kjer državniške skrbi tudi obisk madžarskega ministrskega predsednika pri Hitlerju.

Klajpeda, ki se je pred vojno imenovala Memel, je zelo živahno trgovaško pristanišče s kakimi 42.000 prebivalci, od katerih je 92% Nemcev. Mesto leži na skrajnem koncu ustja reke Njemen, ki jo Nemci imenujejo Memel na Vzhodnem morju, odkoder se ob obeh bregovih reke razprostira nemško ozemlje, ki so ga na vzhodnem bregu velesile po vojni dodelile Litvi. To ozemlje meri z mestom vred kakih 2600 kv. km in preživlja skoro 150.000 ljudi. Dočim je glavno mesto, kakor smo že rekli, skoro čisto nemško, je ozemlje jako mešano; kakih 50,6% prebivalstva je nemškega, ostalo so Litavci, ki so po večini kmetje. Pred vojno je spadalo vse to ozemlje k vzhodno-pruski pokrajini Nemčije, ki litovskih kmetov seveda ni božala, ampak jih ponemčevala, kakor jih je Rusija z enakim neuspehom skušala porušiti.

Ko se je sklepal versajski mir so to deželo od Nemčije odtrgali, niso pa vedeli, komu bi jo priključili, ali Litvi ali Poljski, kateri se je tudi zahtevalo klajpedsko pristanišče. Geopolitično spada pač pod Litvo, ki ima v njej svoje edino pristanišče, toda Litva je imela v Versailles močnega nasprotnika posebno v Angliji. Sporno vprašanje so začasno rešili tako, da so postavili ustje Niemena, kojega levo obrežje je ostalo pod Nemčijo, pod komisarja zmagovitih velesil, ki je izdelal predlog, da naj bi se to ozemlje spremenilo v republiko pod nadzorstvom Zveze narodov. Litovci s tem seveda niso bili zadovoljni, ker je bila ta država itak močno pristržena. Saj bi ne imela niti dohoda do morja, ako bi ji ne bila njena severna sosedja Latvija odstopila mesto in ozemlje Palangos (Polangen), ki pa za pristanišče ni posebno ugodno in zahteva ogromne investicije. Na drugi strani pa so Poljaki zasedli Vilno, Grodno in Suvalki in so potem to ozemlje tudi s privoljenjem velesil svoji državi priključili. Litvi ni ostalo drugega, kakor da poseže po puču in je to l. 1923, tudi storila, ko je na zapadu zaradi zasedbe Porurja nastala velika zmešnjava. Klajpedski Litovci so se uprli in zapodili komisarja kakor tudi francosko posadko, ki je takrat izgubila dva vojaka. Zapadne velesile so se zaradi tega sicer zelo razburile in poslale v Klajpedo komisarja, so pa že mečec zatem priznale litovsko suvereniteto nad Klajpedo, toda pod pogojem, da dobi to ozemlje kar najpopolnejšo avtonomijo pod demokratično vladavino.

Litovska vlada se je temu pokorila le z veliko težavo in se je vdala šele l. 1924, v katerem se je uzakonil takozvani klajpedski statut, ki daje Klajpedi avtonomijo pod jamstvom Francije, Velike Britanije, Italije in Japonske. (Jamstvo poslednje države seveda danes ne velja več.) Ta statut določa, da ima vse klajpedsko ozemlje avtonomijo, ki se razteza na vso notranjo upravo s policijo, sodstvom in financami kakor tudi na vse davke, izjemni carine, monopole in trošarine, ki pripada državi centrali. Postavodajno oblast ima deželni zbor, ki izvoli štiričlanski direktorij pod predsedstvom direktorja, ki ga izmed njega imenuje litovski guverner. Tega direktorja guverner ne more odstaviti, dokler uživa zaupanje deželnega zbora, deželnega zbora pa tudi ni mogoče razpustiti, ako v to ne privoli direktorij. Direktorij ima torej, kakor vidimo, jako veliko oblast, ker celo določa v vsakokratnih pogajanjih z litovsko vlado višino onih dajatev (carine, monopoli in trošarine), ki naj se oddajo centralni vladi, oziroma onih, ki naj ostanejo v deželi za njene potrebe.

Ni čudno, da litovska vlada to avtonomijo čuti kakor trn v svoji peti. Prvič iz narodnih razlogov, ker so tako Litovci, ki so v odporu zoper svoječasno carsko Rusijo zrastle v neverjetno vztrajnem in neuklonljivem nacionalnem čuvstvenju, kakor tudi Nemci, ki se pred svojimi litovskimi sodeželanji ponašajo s svojo »brezkončno« višjo kulturo, naravnost narodno fanatični. Mogoče se dandanes v Evropi na nobenem ozemlju ne odigrava tako ljuta medsebojna narodna borba, kakor ob desnem bregu Niemena, kar je sicer v istem pogledu zelo lepo in vzpodbudno, evropskim velesilam pa dela velike preglavice. Drugi vzrok, da litovski režim klajpedske avtonomije ne gleda s prijaznim očesom, je ta, da Nemci upravljajo Klajpedo po etarjem pruskem vzorcu, ki ne trpi nereda in podkupljivosti, dočim v ostali Litvi vlada precejšnja nemarnost v upravnem in finančnem oziru, katere se je bila litovska starejša inteligenca generacija navzela v bivšem ruskem carstvu. Najmočnejši vzrok pa je ta, da v Litvi od časa proslulega Volde-marasa vlada takozvani avtoritativni režim, ki ne prenaša parlamentarne demokratične države v državi, kar Klajpeda je. Na drugi strani pa nemška propaganda iz rajha že sedemnajet let neprestano v Klajpedi deluje na to, da bi litovsko oblast sploh podminirala in nemški generalni konzulat s šestnajstimi uradniki v mali Klajpedi je prava klajpedska vlada, ki ima klajpedski deželni zbor oziroma direktorij popolnoma v svojih rokah. Ves nemški življenj, kateremu pripada matodane vsa inteligenca klajpedskega ozemlja, to je pastirji, učitelji in vse avtonomno uradništvo, dobiva iz rajha doklade, da se izravna razlika med plačami v Litvi in plačami rajhovskih uradnikov. Razume se, da Nemčija vzdržuje tudi vse kulturne organizacije v Klajpedi in da s svojimi kapitali pritiska na litovsko kmečko prebivalstvo, ki je na ta način popolnoma odvisno od nemškega mesta.

Ko je l. 1931—1932 izbruhnil med litovsko vlado in klajpedsko avtonomijo hud spor, v katerem je mednarodno razsodišče v Haagu dalo prav litovski vladi, je litovski režim to priliko izrabil, da je klajpedsko avtonomijo praktično onemogočil. Ker je pri volitvah pred dvema leti prišlo v deželni zbor, ki šteje 28 poslancev, 6 Litovcev, je teh 6 poslancev zasedanje deželnega zbora onemogočilo s tem, da se sej sploh ne udeležijo, kar ima za posledico popolno nefunkcioniranje te institucije, ker poslovni red zahteva za sklepčnost dve

Anglija hoče blokado Italije

Evropski mir je rešen
— trdijo v Pragi

Anglija predlaga Franciji sodelovanje obeh vojnih brodovij v Sredozemskem morju

Pariz, 1. oktobra.

Abesinsko vprašanje je še vedno na mrtvi točki. O sklicanju odbora trinajstoričje oziroma Sveta Zveze narodov, o katerem se je govorilo, da se bo nemudoma sestel, ker je abesinski cesar odredil splošno mobilizacijo, ni govora, ker se sedaj demantira tako vest, da bi bila Abesinija odredila kaj izrednega, kakor tudi, da bi bila italijanska vojska že 32 km prodrla v Abesinijo. Težišče abesinskega vprašanja je sedaj preloščeno v diplomatska pogajanja med Francijo in Anglijo, ki so zelo važna, o katerih pa ni mogoče ničesar pozitivnega izvedeti.

V Rimu upajo, da Francija Angliji ne bo sledila

Včeraj je bil zasebno objavljen odgovor angleške vlade na vprašanje iz Pariza, ali se bo Velika Britanija postavila na stran Francije, ako bi bila le-ta napadena od strani Nemčije, oziroma, ali bi se Anglija z enako odločnostjo brez vseh rezerv uprla kakšnemu rušitelju evropskega mira, kakor se je postavila po robu italijanski elspanji v Afriki, o kateri smatra, da je proti duhu Zveze narodov in ogroža mir sveta.

Zanimivo je, kaj o tem pravijo italijanski listi. Oni seveda soglasno menijo, da angleški odgovor francoske vlade ni popolnoma zadovoljil. Anglija sicer čisto jasno pravi, da bo v vsakem slučaju izpolnila svoje obveznosti, kakor sledijo iz duha pakta, in da bo vse svoje sile zastavila v službo obrambe miru proti kateremukoli neizvnanemu napadalcu. Toda v Parizu so, tako sodijo v Rimu, mnenja, da se Velika Britanija tej obveznosti, ako hoče, vedno lahko izmakne, ker se sir Hoare v svojem odgovoru, gotovo ne brez namena, izogiba vsake formulacije teh obveznosti za konkreten primer. Tako n. pr. bi se mogla Anglija, če bi Hitler poskusil po svojih prijateljih kakšen puč proti litovski suvereniteti v klajpedskem ozemlju, izgovarjati, da je bil ta puč izvan po litovski vladi, ki da ne spoštuje klajpedskega statuta. Kar tiče Avstrije, je Anglija itak ob vsakem času opetovano dala izraza svojemu mnenju, da bi se sicer postavila proti Nemčiji, ako bi leta skušala Avstrijo zasedati in pomakniti svoje meje do Brennerja, da pa nikakor ne more vnaprej določiti, kaj bi storila, ako bi v Avstriji narodni socialisti sami izvedli revolucijo, ki bi bila Nemčiji v prilog.

Francija — pravijo rimski krogi — ima tembolj vzroka, da angleški odgovor oziroma svoj odgovor na ta odgovor zelo dobro premisli, ker je, kakor se sedaj izve, Velika Britanija postavila Franciji s svoje strani neko zelo določno vprašanje, namreč: Na katero stran bi se postavila Francija, ako bi kakšna velesila napadla Veliko Britanijo v Sredozemskem morju?

Zapora Sueškega prekopa se resno namerava

Nikakor se še ne more sklepati, kaj bo francoska vlada na to vprašanje, ki zahteva od nje gotovo zelo važno odločitev, odgovorila. Angleško vprašanje, ki predstavlja pravzaprav zahtevo, more v slučaju, če Francija odgovori pritrdilno, imeti jako dalekosežne posledice, zakaj v takem slučaju bi Francija riskirala svoje prijateljstvo z Italijo, ki je danes zanj ozirom na Nemčijo velike vrednosti. Angleži pričakujejo od Francije sodelovanja obeh mornaric v Sredozemskem morju, s čemer očitveno merijo na primer gospodarske blokade Italije v smislu § 15 pakta Zveze narodov in po vsej priliki tudi na eventualno zaporo Sueškega prekopa, ki je danes čisto resno na programu velikiobritanske politike. Francoski ministrski svet, ki se je bil zbral 1. t. m., se je odgodel, ker je treba angleško vprašanje dobro proučiti. S to zadevo je tudi obisk francoskega poslanika v Londonu g. Cordina pri italijanskem poslaniku Grandiju. Na vsak način dokazuje ta najnovejši korak angleške politike, da je tudi Anglija »prekoračila Rubikon«, to se pravi, da napram Italiji noče ničesar več odnehati in da se je to njeno stališče celo poostri.

Razume se, da so v Rimu zaradi tega zelo ogorčeni in pravijo, da ne morejo razumeti, da se je Anglija, ki je bila l. 1927 Italiji Abesinijo takorekoč ponudila, danes postavila na popolnoma nasprotno stališče in hoče zaradi abesinske visoke planote spraviti v nevarnost ves evropski mir.

Splošno prepričanje o sodelovanju Londona in Pariza

Ne utegnejo pa imeti v Rimu prav, če sodijo, da se francoska vlada na noben način ne bo postavila proti Italiji. Britanski politični krogi trdijo, da je Francijo angleški odgovor popolnoma zad-

voljil in da je francoska vlada tudi pripravljena posvetovati se o angleškem predlogu, naj bi pomorske sile Velike Britanije in Francije v Sredozemskem morju odslej sodelovale skupaj, da preprečijo, da bi Mussolinijeva politika ne privedla do kakšnih usodnih posledic. Da bi to londonsko mnenje utegnili imeti dejansko podlago, za to govori tudi komentar oficioznega pariškega »Temp-sa«, ki pravi, da angleški odgovor pomeni velik napredek na poti do zagotovitve evropskega mira. Tudi na Dunaju so tega mnenja in pravijo, da nikakor ni res, da bi se Anglija hotela izogibati svojim obvezam, kar se tiče Avstrije, ki da jo bo Anglija branila proti vsakemu napadu na njeno neodvisnost, naj pride tudi od znotraj. Seveda bi lahko rekli, da so Avstriji interesirani na tem optimističnem tolmačenju dogodkov, toda treba je poudariti, da tudi v Berlinu angleški odgovor

tolmačijo kot znak vedno bolj tesnega sodelovanja Anglije in Francije. V Pragi so celo prepričani, da je to sodelovanje že tako zagotovljeno in tako daleč dozorelo, da moremo z največjo verjetnostjo reči, da je kriza za evropski mir že premagana in da se ogenj v Abesiniji, če se bo sploh zažgal, ne bo raznetil do evropskega požara.

Tudi v Ženevi so tega mnenja. Pravijo, da bo Anglija, kakor hitro bo prvi italijanski vojak prekoračil abesinsko mejo, predlagala gospodarske sankcije proti Italiji, ki morajo v smislu § 16 nastopiti avtomatično. Te sankcije bi najprej obstojale v gospodarski blokadi Italije, katere se bo Francija udeležila, ker je v to že po pravilih Zveze narodov itak obvezana. Mussolini sicer misli, da bo vojsko kljub temu lahko začel in tudi izvedel, toda to je veliko vprašanje.

Francija pusti Italijo na cedilu

Laval na kosilu z angleškim prestolonaslednikom

Pariz, 1. okt. c. Razgovori med Anglijo in Francijo so se danes prenesli v London, kjer je angleški veleposlanik sir Clerk še rano zjutraj obiskal Laval. Opoldne je Laval odšel v angleško veleposlanstvo, kjer je bilo prirejeno svečano kosilo na čast angleškemu prestolonasledniku, ki je te dni tudi v Parizu. Podčrtava se dejstvo, da je bil Laval gost angleškega prestolonaslednika v trenutku, ko gre za to, da se zopet v polnem obsegu vzpostavi močna politična zveza med Anglijo in Francijo.

V Londonu z veliko pozornostjo spremljajo potek dogodkov v Parizu, kjer so se danes na angleškem veleposlanstvu vršili važni razgovori med Francijo in Anglijo. Jutri bo v Londonu seja angleške vlade, v tretjek pa se vrši kongres konservativne stranke in bo na njem govoril obširno Baldwin. Danes pa se je začel kongres Labour Party, ki bo trajal tri dni. Bivši delavski državni podtajnik v zunanjem ministrstvu je imel oster

govor za sankcije in rekel, da je treba sedaj zagrabiti za sankcijami v vsem obsegu, ker bi sicer bila svetovna vojna neizogibna. Če se danes odločimo za sankcije, bo moral Mussolini odnehati. Popoldne se je vršilo glasovanje o stališču delavske stranke v vprašanjih mednarodne politike. Velika večina delegatov je izjavila, da se mora pakt Zveze narodov v celoti izvajati tudi proti Italiji.

Tudi Rusija proti vojni

Moskva, 1. oktobra. b. Tukajšnja »Pravda« objavlja uvodnik, v katerem pravi, da po zadnji seji italijanske vlade ni misliti, da bi Italija začela z vojno. V slučaju pa, ako bi do te vo,ne res prišlo, bo Rusija ostala na stališču, ki ga je zavzela v Ženevi. Ona je mnenja, da so neobhodno potrebne sankcije, da se ta vojna prepreči ali vsaj lokalizira.

Italijani so že prekoračili mejo

Blokada pred durmi

Ženeva, 1. okt. TG. Kljub raznim demantijem in različnim poročilom, so došle semkaj zanesljive informacije, da so Italijani že prekoračili abesinsko mejo, in sicer na treh točkah: iz Assaba, Asmare in iz italijanske Somalije. Ako bi se te vesti potrdile, ker je meja med Italijo in Abesinijo na več krajih popolnoma nedoločena, potem se bo Svet Zveze narodov, ki bi se moral sestati že 10. oktobra, takoj sklical na izredno sejo.

V Addis Abebi vlada veliko gibanje, ker tam ne dvomijo, da se je italijanska ofenziva že začela. Zato so izdala povelja, da se mobilizacija pospeši. Cesar bo stopil osebno na čelo armade v Ogade- nu, dočim bo na severni fronti, kjer stoji armada 250.000 Abesincev, imel poveljstvo princ Kassa.

Rim, 1. okt. TG. Tukaj je vzbudila vest, da se Anglija in Francija ne pogajata več o tem, ali se bodo napram Italiji podvezle sankcije, ampak že o tem, na kakšen način se bo izvajal pritisk na Italijo, veliko ogorčenje. Možnost, da se bo franc. brodovje pridružilo angleškemu in svrhu blokade Italije, je vzbudilo ogorčene komentarje po vsem časopisju. »Tribuna« pravi, da bi bila taka blokada nezaslišan napad, ki nima sebi podobnih v zgodovini, in bi razvnela vojsko po vsej Evropi. Napol oficiozni »Giornale d'Italia« je nekoliko bolj umerjen, toda izjavlja, da je Anglija prekoračila vsako mero.

Izgoni Italijanov z Malte

London, 1. okt. AA. Po nekem Reuterjevem poročilu z Malte, so tamkaj sinoči izgnali 4 Italijane. Petemu Italijanu, ki se ta čas nahaja v Italiji, so pa oblasti prepovedale vrnitve. Med izgnanimi je tudi tajnik fašistične organizacije na Malti Fosca, upravnik podružnice rimske narodne banke na Malti. Reuterjevo poročilo pravi dalje, da so oblasti izdale te ukrepe, da očistijo otok, ker se je že več let vršilo tam vohunstvo in propaganda za Italijo.

Neapelj, 1. oktobra. b. Od tu je zopet odpotovala italijanska ladja s 1000 vojniki na pot proti Abesiniji. Obenem je bilo na tej ladji natovorjenih tudi okrog 200 najmodernejših strojnih pušk.

priporočile, naj volitve v zakonitem roku razpiše in jamči popolno volilno svobodo. Nemčiji pa so svetovale, da mirnega poteka volitev ne moti s propagando, ki bi mogla povzročiti resne nemire in tako ogroziti evropski mir.

Kakor izvem iz današnjih listov, Nemci niso prišli na svoj račun, ker so se volitve v Klajpedi vršile v takem miru in redu, kakor nihče ni pričakoval. Očitno je litovska vlada storila vse, da ne dá Nemčiji povoda za kakšen nepremišljen korak, ki bi imel lahko usodne posledice, ki bi bile tudi Litvo izpostavile zelo aegotovi bodočnosti. Rezultat volitev, ki so jako komplicirane, se bo izvedel šele koncem tedna, vse pa kaže, da bo ostalo razmerje glasov več ali manj isto, kot je bilo doslej. Pričakovati pa je, da se bo našel med klajpedsko avtonomijo in klajpedsko vlado pame- ten sporazum, da ne bi mogli nihče v tem nevarnem ozračju ribariti v kalnem.

Utrjevanje Gibraltarja

Pariz, 1. okt. AA. Tukajšnji listi prinašajo vesti iz Gibraltarja, da se tamkaj vrše mrzlične priprave za obrambo morske ožine. Na več točkah gibraltarskih pečin so postavili protiletalske baterije. Gibraltarske britanske vojske in pomorske oblasti so najele pri zasebnikih 40 velikih tovornih avtov, da pospeše transporte orožja in municije. Na severnem nabrežju vojne luke so postavili več obrežnih baterij. Neko poročilo celo trdi, da vsako italijansko ladjo, ki pride v gibraltarsko luko ali vozi iz nje, spremlja britanski minonosce.

Aleksandrija, 1. oktobra. b. Tukaj pričakujejo velikega števila vojaštva iz Indije. V mestu samem se opaža najstrožja kontrola, tako da niti trgovske ladje nimajo več dostopa v pravi del pristanišča, kjer noč in dan dovažajo vojni materijal.

Italijani se odpravljajo iz Abesinije

Pariz, 1. oktobra. AA. Havas poroča iz Addis Abebe: Italijansko poslanstvo je pospešilo priprave za odhod glede na skorajšnji začetek sovražnosti. Poslanstvo je poprodalo vso opremo, vozove in konje. Vsa abesinska služničar in nižje osebe je odpušteno iz službe. Italijanski državljani so razen nekaterih izjem že zapustili Abesinijo. Od šestih italijanskih konzulov so štirje že zaprli konzulate in odšli. Konzul v Hararu je dobil nalog, da zapusti deželo, konzul v Adui je pa še ostal na svojem mestu spričo bližnje italijanske meje.

Abesinsko zunanje ministrstvo je naložilo abesinskemu konzulu v Asmari (Eritreja), da se pripravi, da bo zaprl konzulat in odšel z italijanskimi tal.

Volitve v Klajpedi

Klajpeda, 1. okt. c. Volitve so končane povsod razen v enem okraju, kjer so bile preložene na prihodnjo nedeljo zaradi nemirov. Udeležba je bila zelo velika in je v nekaterih okrajih dosegla 96,3%. Vsenemška zveza v Klajpedi je že poslala v Ženevo Zvezi narodov protest zaradi nerednosti pri volitvah, dasi izid volitev še ni znan in bo predvidoma mogel biti objavljen šele pojutrišnjem.

Za ljubljansko vseuč. knjižnico

Belgrad, 1. oktobra. m. Na predlog prosvetnega ministra Dobrovoja Stošovića je ministrski svet na svoji seji dovolil najetje posojila v znesku 7.500.000 Din pri Državni hipotekarni banki, odnositno pri njeni podružnici v Ljubljani za zgradbo vseučiliške knjižnice v Ljubljani.

Naše geslo je: Svoboda in popolna demokracija!

JRZ si osvaja vso državo

Belgrad, 1. okt. m. Tajništvo JRZ dobiva stalno iz vseh strani države poročila o lepem razvoju organiziranja JRZ. Vsak dan dobiva tajništvo tudi od poslancev izvršilnega odbora, ki mu je poverjena organizacija stranke, poročila s seznami, ki so potrebni po določitih sedaj veljavnega zakona o društvi, shodih in posvetih. V večjih mestih so vsak dan konference, na katerih poslanci izvršilnega odbora te stranke razlagajo volivcem program in statute stranke ter jih poučujejo o političnem položaju.

Včeraj popoldne je imel zelo uspešno konferenco v Jagodini minister dr. Lazica Marković, ki je na tej konferenci imel tudi večji politični govor. Poudaril je, da je naš narod sposoben in dostojen, da dobi popolno državljansko svobodo, in da ne potrebuje nobenih varuhov. Naš narod je bil zaslužen in ravno zato je želen svobode. Mi hočemo rešiti gospodarska in socialna vprašanja; to nam bo tudi uspelo, ker sta v zajednici vstopila tudi gg. dr. Korošec in dr. Spaho, ki imata tudi v svojem programu, da mora stranka skrbeti za malega človeka, trgovca, obrtnika, delavca in kmeta. Končno je dr. Marković govoril tudi o hrvatskem vprašanju. Nočemo voditi nobenega političnega nasilja proti Hrvatom — je dejal dr. Marković. O tem je treba Hrvate prepričati, kajti JRZ hoče sporazum z njimi.

JRZ lepo napreduje tudi v Kruševu in v ostalih krajih notranjosti bivše Srbije, predvsem v užičkem okraju, kjer ima shode znani prvaki bivše radikalne stranke Miša Trifunović. Na eni teh konferenc je imel Trifunović večji politični govor, v katerem je izčrpano obrazložil sedanjí politični položaj. Poudaril je, da prihaja sedaj doba sanacije političnih razmer v naši državi. Trifunović je govoril o prejšnjih vladah, za katere je dejal, da niso spoštovale zakonov in pravice. Dejaj, da stvari, ki so se dogajale pod prejšnjimi režimi, se niso bile nikdar zabeležene v naši politični zgodovini, zato bodo v tej zgodovini ostale tudi nepozabne. S starimi uglednimi in poštenimi

političarji se je postopalo kakor s protinacionalnimi elementi. Dalje je Trifunović omenil tudi znani Uzunovičev shod v Nišu ter pravi, da niti ob času mobilizacije ni bilo na onem mestu toliko ljudi, kakor tedaj, ko jim je Uzunovič dajal brezplačne vozovnice. To je bil pravi nered, to je bila sramota za našo državo. Končno je Trifunović govoril o programu JRZ. V tem oziru je dejal: Naše glavno geslo je borba za svobodo in popolno demokracijo. Vsi oni politiki, ki kandidirajo v vodstvo naroda in države, ne smejo lgovati s svojim političnim prepričanjem, kajti dvojnega menenja v politiki ne sme biti. Miša Trifunović izjavlja, da bi bilo najbolje, če bi se pri nas ustanovile dve ali tri politične stranke, kot je to slučaj v Angliji, kajti na ta način pri nas ne bi bilo toliko političnih pretresljajev.

JRZ v Prečni

V nedeljo 29. septembra je bil v Prečni shod in občni zbor JRZ. Poročila sta poleg predsednika JRZ Cervaana Fr. ml. še D. Vebli in J. Komljanec. Vsi zborovalci so z navdušenjem poslušali poročila in enoglasno odobrvali delo voditelja slovenskega naroda ministra dr. A. Korošca in našega bana dr. M. Natlačenca. Obema so zborovalci poslali pozdrav.

JRZ v Šmarinem pod Šmarno goro

V nedeljo, dne 29. t. m., se je ob tretji uri popoldne vršil ustanovni občni zbor JRZ v društveni dvorani v Šmarinem pod Šmarno goro. Vložena je bila samo ena lista, ki je pa bila soglasno sprejeta. Za predsednika je bil izvoljen g. J. v. u. n. Franc, dosedanjí predsednik priprav. odbora. Celoten odbor šteje 28 odbornikov in toliko namestnikov.

Nov združni zakon

Belgrad, 1. okt. m. Novi združni zakon, o katerem bo v kratkem razpravljaj ministrski svet, vsebuje precej novosti. Predvsem se ukinja monopol ene združne zveze na ozemlju bivše Srbije. Za ustanovitev novih združnih zvez je predvidena cela vrsta pogojev, med drugim tudi ta, da bo za ustanovitev potrebno najmanj 200 zadrug. Po novem združnem zakonu postane revizija zadrug obvezna. Združne zveze v bodoče tudi ne bodo morele biti istočasno poslovne in revizijske. Član-

stvo v Glavni združni zvezi postane po novem združnem zakonu obvezno. V zvezi s tem bo Glavna združna zveza dobila še nove funkcije. Tako bo imela med drugim tudi pravico, da kontrolira event. politično delovanje posameznih združnih zvez, kajti politična akcija se po novem združnem zakonu v združnistvu ukinja. Za zlozabe, ki se odkrijejo pri reviziji posameznih zadrug, se predvidevajo zelo stroge kazni.

Naši mladi častniki

Belgrad, 1. okt. m. Ob napredovanju narednikov 60. razreda nižje šole vojne akademije v čin podporočnika je bila danes velika svečanost. Svečanosti so se udeležili zastopnik Nj. Vel. kralja, polkovnik Dragotin Savič, zastopnik vojnega ministra, divizijski general Čukavac, poveljnik mesta Belgrada, armadni gen. Vojislav Tomić ter večje število generalov in višjih častnikov. Pred pričetkom slovesnosti so bili razvrščeni vsi novo imenovani častniki v vrsto, pred njimi pa je bila privorotna tribuna, na kateri se je nahajal kip, umetniško delo slovenskega kiparja Dolinarja, ki ga bodo novo imenovani častniki položili jutri na grob blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Kip je izdelan iz marmorja z bronastimi reliefi od straneh. Ti reliefi predstavljajo viteškega kralja, prihod gojencev v vojno akademijo, dan, ko je zapuščajo kot mladi častniki, in nekaj trenutkov iz naše narodne zgodovine. Vrh kipa je dvoglavi beli orol z razprtimi krili. Na marmornju pa je sledeče posvetilo: »Svojemu junaškemu poveljniku častniki 60. razreda.«

Po prihodu povabljenih gostov je govoril upravnik vojne akademije general Tripković, ki je pozdravil predvsem odposlanca Nj. Vel. kralja, nato pa vse ostale. V svojem govoru je general Tripković dejal: »Srečen sem, da lahko pozdravim odposlanca Nj. Vel. kralja, odposlanca vojnega ministra, načelnika glavnega generalnega štaba in da lahko izrazim v kratkih besedah to, kar čutim v tem trenutku. Vsi gojenci so častno teknovali za prvenstvo v tej šoli. Občudoval sem njihovo delo in se divil njihovi vztrajnosti. Njihov

va mlada moč je neomajna, kadar gre za kralja in za domovino.«

Nato je bil prečitan ukaz o napredovanju gojencev 60. razreda v podporočnike. Po prečitaniu ukaza so novi častniki trikrat vzkliknili mlademu kralju Petru II., vrhovnemu poveljniku, nakar je vojaška godba zaigrala državno himno. General Tripković je nato sporočil, da je prvi v razredu nižje šole vojne akademije topniški podporočnik Dragomir Dobrovič, prvi v 35. razredu višje šole vojne akademije pa poročnik Vladimir Staninovič. Oba odličnika sta nato stopila nekaj korakov naprej ter jima je izročil odposlanec Nj. Vel. kralja običajna darila. Nagovoril je gojence takole: »V trenutku, ko prestopate prag tega zavoda in stopate v službo častnikov, je Nj. Vel. kralj prepričan, da se boste tudi proslavili na polji, po kateri so hodili vaši predniki.«

Na koncu je imel na gojence nagovor še upravnik vojne akademije.

Od Slovencev so napredovali za podporočnike naslednji gojenci: Franjo Veber, Egon Kolman, Branislav Nadvornik, Bogdan Spindler, Vladislav Tirk, Zdravko Vidović, Borivoj Lah, Vilko Kostar, Leopold Tomine, Emil Kranje, Franjo Lukež, Božidar Barle, Martin Boe; za poročnike pa so napredovali: Ivan Drér, Josip Štor, Marjan Kotnik, Miroslav Krulc, Aleksander Staneel, Berto Ilvar, Vladimir Regent, Zdravko Znidar, Božidar Mrslja, Franc Kleč, Adolf Pirhan, Slavko Levar, Josip Zupane, Rudolf Rencelj, Ivan Sever, Franjo Zorc, Emil Čof, Dušan Berce, Josip Kuhar, Ludvik Čuček, Josip Schwarz, Stanislav Perhave, Lovro Kampe, Josip Devetak, Marjan Horšak in Mihuel Kosel.

Predsednik vlade odpotoval v Brčko

Belgrad, 1. okt. AA. Danes po tve je odpotoval predsednik vlade in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, da bo prisostvoval sklepnemu žilju manevrov naše vojske.

Imenovanja

Belgrad, 1. okt. m. Postavljeni so: za poveljnika 2. konjeniške brigade konjeniški brigadni general Dušan Todič, doslej na razpoložanju pri vojnem ministrstvu, za poveljnika konjeniške šole konjeniški polkovnik Jovan Krstić, doslej na razpoložanju pri vojnem ministrstvu, in za vršilca dolžnosti upravnika dravskega vojaškega skladišča topniški kapetan I. razreda Svetislav Dimitrijevič, doslej vršilec dolžnosti adjutanta topniškega polka kraljeve garde.

Belgrad, 1. okt. m. Pri apelacijskem sodišču v Ljubljani je postavljen za apelacijskega sodnika dr. Bogdan Petelin, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Sestanek opozicije

Belgrad, 1. okt. m. V stanovanju predsednika bivše demokratske stranke g. Ljuba Davidoviča se je vršil danes sestanek uglednih prvakov te stranke, na katerem so se izvršile vse priprave za napovedani shod opozicije v Saben in pa za sestanek opozicijskoaleev v Zagrebu.

Belgrad, 1. oktobra. m. Za popravilo poslopja železniške postaje v Mariboru ter za dograditev postajnega poslopja na severni strani in za zgraditev tovarnih skladišč za brezovno blago ter pripadajočega nasipa (rampa) je odobren kredit v znesku 378.700 Din.

Pohorske zadeve

Belgrad, 1. oktobra. Včeraj popoldne so imeli v prostorih Jugoslovanskega neodvisnega kluba v narodni skupščini sestanek poslanci takozvane pohorske akcije. Ko so časnikiarji zvedeli za ta sestanek, so se takoj napotili v klub, kjer so bili takoj sprejeti. Časnikiarji so takoj opazili, da poslanci niso bili nič kaj veseli njihovega prihoda in da niso bili dobro razpoloženi, kar so pozneje časnikiarjem jasno pokazali. Dočim so bili voditelji tega novega, takozvanega nacionalističnega pokreta stalno zatrjevali, da je ta akcija potekla iz naroda samega, je predsednik Jugoslovanskega neodvisnega kluba prota Božić navzočim časnikiarjem izjavil, da se je ta akcija porodila v klubu samem, torej v narodni skupščini, kar samo potrjuje vse nase dosedanje vesti, da ta akcija nima ničesar ideološkega, ker ti elementi samo stremijo po oblasti, ki se jim je vsled njihove nepopularnosti in nasilnih metod izmuznila iz rok.

V teku nadaljnjega razgovora je prišlo do spora med časnikiarji in bivšim ministrom za gozdove dr. Svetislavom Popovićem, intimnim prijateljem dr. Kramarja, ki ga je »Jutro« *proglasilo za dobrega »poznavačka slovenskih razmer«.* Do tega je prišlo radi vprašanja nekega časnikiarja, ki ga je slavlil dr. Popović glede govora predsednika kraljevske vlade na onem mestu, ki se nanaša na Pohorje. Časnikiarji so nato tudi dejali, da nima nihče pravice lastiti si monopola na jugoslovanstvo. Na to je odgovoril dr. Popović, da niso vsi naši državljani dobri jugoslovani ter da jugoslovanstvo še ni to, če je kdo kot tak označen na potnem listu.

V neodvisnem jugoslovanskem klubu se je v trenutku, ko so se nahajali tam časnikiarji, nahajal tudi poslanec Mirko Urošević, doslej član Jeltičevega poslanskega kluba, ki se je v zadnjem pretepu z drugim intumusom Jeltičevim, Vojo Gjorgjevičem, lepo proslavil. Časnikiarji so poslancu Uroševiću vprašali, kako se bo rešila ta njegova zadeva z jugoslovanskim klubom. Na to vprašanje Urošević ni dal nobenega odgovora, rekel pa je samo, da trenutno se pripada nobenemu klubu in da je poslanec na razpoložanju z vsemi svojimi prejemki, ki mu »o službenih letih pripadajo. Dejal pa je, da bo v do časnikiarjem že lahko povedal, kateremu klubu se bo pridružil.

Radi kluba, ki si ga je bivši minister dr. Popović dovolil proti nekemu časnikiarju, so imeli belgrajski politični reporterji posameznih dnevnikov sestanek ter izdali naslednji skupni komunikat: »Danes popoldne je bila konferenca neodvisnega kluba narodnih poslancev pod predsedstvom Božića. Navzoča sta bila tudi bivša ministra Ignjat Stefanović in Svetislav Popović ter nekaj poslancev, med njimi Mirko Urošević. Na vprašanje časnikiarjev o akciji kluba je Milan Božić izjavil, da se je vršila včeraj konferenca v Tesliću in da o tej konferenci ne more ničesar več povedati, kakor to, kar vsebuje resolucija, ki je bila sprejeta v Sarajevu. Eden izmed časnikiarjev je naslovil na bivšega ministra Popovića vprašanje, kaj misli glede govora predsednika vlade v Sarajevu, v katerem je pohorce imenoval »pogorelece«. Minister Popović je napram temu časnikiarju nastopil zelo nervozno in razburjeno in mu je zabrusil v obraz tudi par grobih izrazov. Minister Popović je namreč izjavil, da je to vprašanje tendenciozno in pripravljeno. Časnikiarji so iz pozornosti in vljudnosti izvajanja navzočih poslancev poslušali do konca, nato pa zapustili klub ter se zedinili, da potom javnosti energično obsodijo in protestirajo proti takemu nastopu proti časnikiarjem, kakor si ga je dovolil bivši minister Popović.«

Belgrad, 1. oktobra. m. Na prejšnj pravosodnega ministra je ministrski svet odobril razdelitev v proračunskih dvanajstih določeni kreditov za vzdrževanje katoliških semenšč in bogoslovij. V proračunskih dvanajstih določeni kreditov za škofijski ordinarijat v Ljubljani 91.400 Din, za frančiškanski provincijal v Ljubljani 23.466 Din, za škofijski ordinarijat v Mariboru pa 91.400 Din. Ti krediti za vzdrževanje katoliških semenšč in bogoslovij so v proračunskih dvanajstih določeni v sorazmerju napram kreditom, ki so določeni za vzdrževanje podobnih šol ostalih veroizpovedi.

Srečke državne loterije

prvo žrebanje 8. in 10. oktobra 1935

Cena srečkam: četrtinka Din 50.—
polovica Din 100.—, cela Din 200.—

Bančna poslovalnica

BEZJAK, Maribor, Gosposka 25.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije

Ali dr. Lipold ali dr. Juvan?

V slovo odstavljenu mariborskemu županu dr. Lipoldu je napisalo »Jutro« *kar cel dolg članek, ki ima prozoren namen v bralcu zbudi prebranje, da se je zgodila sedaj strašna krivica gospodu dr. Lipoldu, mestu Mariboru in seveda »jugoslovanski nacionalni politiki«.* Čast osebi g. dr. Lipold! Ampak to se moramo vendar le vprašati: Kdo pa je vendar bil g. dr. Lipold in kaj je predstavljal kot mariborski župan? Samo »Jutro« *priznava, da je bil »v prvih vrstah jugoslovenske nacionalne politike«, to je pristal »na te politike, ki je med slovenskim ljudstvom le »vzpostavila« *in povzročila v obupni manjini. S pomočjo znanih nasilnih metod je ta »Jutrova« *politika več ko štiri leta strahovala slovenski narod in ga »vzpostavila« *narodno in gospodarsko ugonabljala. Od ljudstva svobodno izvoljene župane je ta politika nasilno odstavljala in na njihova mesta je imenovala ljudi svojega zaupanja. Tako je bil tudi v Mariboru odstavljen od ljudstva izvoljen župan dr. Juvan in na njegovo mesto od »Jutrove« *politike dekretiran g. dr. Lipold. Ako naj se sedaj po novi vladi v državi res uvede režim svobode, zakonitosti in pravice, je samo po sebi umljivo, da se morajo ljudstvu storjene krivice popraviti. S tem, da je vlada zopet postavila za mariborskega župana dr. Juvana, je popravila le eno izmed nešteti krivic, katere so bivši režimi zagrešili nad slovenskim ljudstvom.*****

Kaj hočejo Hrvati?

Na shodu združene opozicije v Baroloviču je glavni govornik dr. Srdjan Budisavljevič izjavil, da želijo tudi Hrvatje Srbiji sporazum s Hrvati in to ne samo Ljuba Davidovič in Joca Jovanović, ampak tudi predstavniki nove JRZ. »Kdor pravi, da so Hrvati proti tej državi in proti njenim mejam, laže in ne želi dobro tej državi. Štirje milijoni zavednih Hrvatov hočejo to državo, toda zahtevajo, da se reši hrvatsko vprašanje. Nadalje je govornik priznal, da združena opozicija nima bistvenega programa, toda ta program je pisan v srcih srbskega in hrvatskega naroda, to je: narodna svoboda, rešitev hrvatskega vprašanja in prava ljudska politika. — V Subotici je član združene opozicije Milan Grol spregovoril o zahtevah Hrvatov. Te zahteve so: priznanje hrvatske individualnosti in dosledno takšna ureditev državne zajednice, ki bo zagotovila svobodni razvoj te individualnosti. Hrvati želijo, da se v razgovorih s Srbi ne omenja več beseda »koncesije«, čeprav se vidi to fisto formalno in platonsko, vendar vznbuja potrebo po poudarjanju enakopravnosti. S srbske strani se poslavlja zahteva, da naj Hrvati priznajo, da so Srbi in Hrvati etnično eno in da so nerazdelljivo vezani zemljepisno in gospodarsko in socialno na zemlji, na kateri žive, in da predstavljajo eno nacionalno skupino v širšem smislu besede, še preden ta skupina izgradi eno »nacijo« *bodočnosti.*

Obsojeni komunisti

Belgrad, 1. oktobra. AA. Danes ob 11 popoldne je državno sodišče za zaščito države izreklo razsodbo v procesu proti komunistični skupini Vase Prija in tovarišev, obsojenih po čl. 1, 2. in 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi. Obsojeni so: Vaso Prija na dve leti in pol strogega zapor, Todor Bujasinović, Milan Gavrilović, Nako Srdelič, Pavle Spasić in Vidak Marković, vsak na leto dni strogega zapor, Valerija Karjivo na 14 mesecev strogega zapor, Mihajlo Vujić, Ivan Belić in Josip Papo vsak na osem mesecev strogega zapor, Izak Karaoglenović in Josip Kopčalić po 6 mesecev strogega zapor in Slevan Nozinić na 4 mesece strogega zapor.

Hmelj

Žalec, 1. oktobra.

Hmeljarska zadruga poroča, da je zadnjih par dni postalo zanimanje in povpraševanje sicer bolj mirno, vendar se v manjšem obsegu nadaljuje z nakupovanjem. Cene so se ustale in se plačuje za res izbrano prvovrstno in tudi v barvi čim boljše blago po 28—30 Din, za prvovrstno 25—27 Din, drugovrstno 21—24 Din in za tretjevrstno 16—20 Din za kg. Tudi za v barvi in rasti slabše blago je zanimanje in se plačuje do 15 Din za kg. Presoja kakovosti blaga po različnih kupcih je prejšnj zelo različna in neenotna. Nekateri hmeljari so naknadno še prebrali in tako znatno izboljšali svoj pridelek ter dosegli tudi mnogo višjo ceno. Splošno se računa, da je prodano iz prve roke že nad 80 odst. letošnjega pridelka.

Žatec, 1. oktobra.

Pri neizpremenjenem mirnem položaju in neenotni tendenci se polagoma nadaljuje z nakupovanjem in plačuje za boljše in najboljše blago 29—34 Ké t. j. 52—62 Din, izjemoma tudi še do 35 Ké t. j. 63 Din za kg. Več zanimanja je vedno bolj le za cenejše blago. Tudi v Rudnici in Ustiku se kupuje predvsem boljše, vendar cenejše blago in plačuje po 22—23 Ké t. j. 40—42 Din, za večje partije tudi do 24 Ké t. j. nad 43 Din za kg.

Dunajska vremenska napoved: pretežno oblačno, deževno in padec temperature.

Kaj se godi v Podonavju

Nemčija predlaga Avstriji mir — Nemško-madžarsko-avstrijsko-poljska zarota v Berlinu — Gömbös in Schuschnigg gresta v Rim

Pariz, 1. oktobra. Nemski poslanik von Papen je v imenu svoje vlade predlagal avstrijski zvezni vladi, naj Avstrija in Nemčija skleneta modus vivendi. Po tem aktu se ne bi nobena od držav smela vtiikati v notranje zadeve druge države, kar bi imelo ugodno posledico, da bi se po dva in pol leti napetosti obnovila prijateljsko razmerje. V avstrijskih vladnih krogih baje obstoja velika pripravljenost za tak paket.

Zelo se komentira obisk madžarskega ministrskega predsednika v Berlinu in njegov pogovor s Hitlerjem. Tamkaj se je mudil tudi poljski zunanji minister Beck. Sumljivo je, da so pri Gömbösovi razgovorih in posvetovanjih bili navzoči tudi nemški vojaški prosvetovniki. Brez dvoma so se posvetovali o skupni fronti proti boljševizmu ezotoma proti Rusiji. Na vsak način je ta obisk okrepil prijateljstvo in sodelovanje med Poljsko, Nemčijo, Madžarsko, Avstrijo in Italijo. Kaj točnejšega pa ni mogoče izvedeti.

Gömbös bo v kratkem odpotoval tudi v Rim. Obenem bo baje prišel v Rim tudi avstrijski kancelar Schuschnigg.

Nemčija uvedla družinske podpore

Berlin, 1. okt. Razglašena je bila naredba o uvedbi podpor družinam z velikim številom otrok. Zdej ne gre samo za posojila poročenim, ki jih ti pozneje vračajo, ampak za podpore, ki jih družinskih glavarjem ne bo treba vrniti. Vlada je sklenila vsa denar, ki se bo zopet stekel v državne blaginje na račun izdanih poročenim posojil, porabiti za podpore družinam z velikim številom otrok. Omenjena naredba označuje, katere družina se smatra za »mногодетную«. To so družine, ki imajo štiri ali več otrok, ki niso dosegli še 16. leta. Podpore potrebujejo so tiisti družinski glavarji, ki ne morejo urediti svojega zasebnega gospodarstva in gospodinjstva tako, da bi otrokom lahko pre-

skrbeli bivališče in prehrano, primerno njihovu stanu. Podpora za vsakega otroka lahko doseže do 100 mark, največ pa lahko ena družina prejme 1000 mark. Otroci nad 16. letom niso deležni podpore. Podpore se izplačujejo v izkaznicah. S temi izkaznicami lahko knpi družinski glavar v določenih trgovinah samo pohištvo, kuhinjsko opremo in perilo. Vlada računa, da bo za letošnji božič izdala okoli 50.000 podpor, ki bodo znašale povprečno po 400 mark. Teh podpor bo deležno okoli 300.000 otrok. Nadalje bo vsak mesec prejelo nadaljnjih 6—10.000 otrok enkratno podporo povprečno 400 mark.

Slike z vojaških vaj

Vojni atašeji tujih držav na slovesni občinski seji v Bjelinji dne 29. sept. ob 5. uri pop.

Generaliteta se v pontonu pelje čez Savo.

Protiletalsko topništvo hiti na postojanke

Gorsko topništvo gre v postojanke.

Poveljujoči general diktira povelja na cesti.

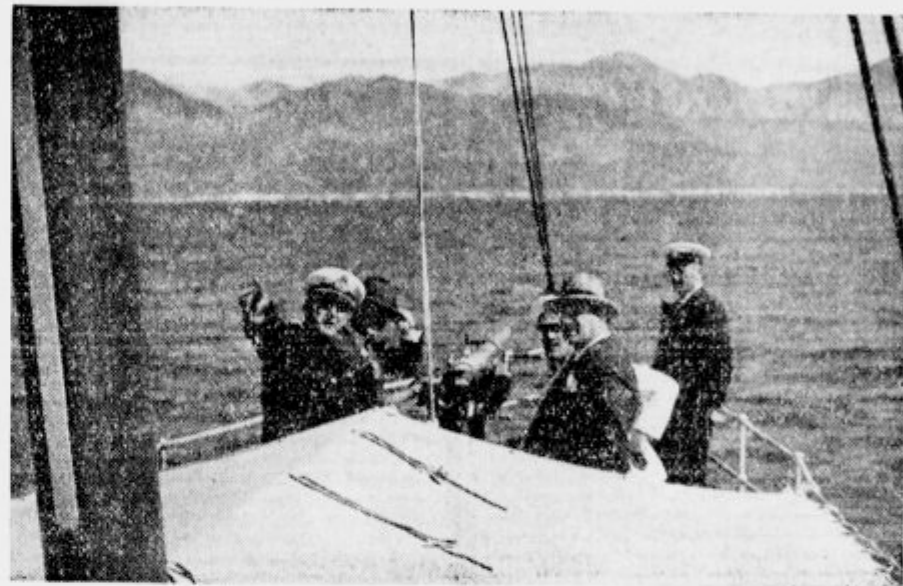
Slika na levi:

Kofesarska patrulja se je med »sovražnim« letalom umaknila v jarek ob cesti. Zeleno-siva obleka vojakov se prav dobro ujema z barvo travnikov, tako da jih letalo ni opazilo.

S potovanja g. predsednika vlade

Predsednik vlade g. — Stojadnovič prihaja z gospo v Nikšić

Predsednik vlade na ladji »Oplenec«.

† Zlatomašnik Ivan Perša

Črenšovci, 30. septembra.

Velika žalost je objela dober del Slovenske Krajine, ko je naše verno ljudstvo izvedelo, da je umrl zlatomašnik g. Ivan Perša, župnik pri Sv. Sebeščanu. Danes smo ga pokopali. Vse ljudstvo župnije je sprejelo na zadnji poti pokojnika, ki je bil resničen oče svojega ljudstva. V pogrebu je šlo 18 duhovnih sobratov, pridigo in sv. mašo pa je opravil g. kanonik in dekan Slepč. Verniki so zajokali ob krsti svojega duhovnega očeta. Pokojnik je umrl kot revež, saj je 22 let delal v težki fari. Zastopana je bila tudi lendavska dekanija po dveh duhovnikih. Topel nagovor je imel nad grobom šolski upravitelj g. Džuban, ki je protestant. Ljudstvo je svojemu duhovnemu očetu nasulo v grob polno cvetja.

Pokojnik se je rodil dne 2. aprila 1860 v Izkovcih, gimnazijo in bogoslovje je študiral v Somabathelyju, kjer je bil posvečen l. 1885 v mašnika ter je 19. julija istega leta daroval svojo novo mašo v Beltincih. Služboval je v Gornji Lendavi, na Spodnjem Seniku, na Zgornjem Seniku in od l. 1913 pri Sv. Sebastijanu.

Prebivalstvo njegove župnije je po večini protestantsko, toda tudi protestanti so pokojnika zelo spoštovali. Ljudstvo mu je bilo hvaležno za njegovo nasveto in očetovsko srce. Živel je preprosto, tako, kakor živijo njegovi župljani. Dne 21. julija letos je daroval zlato mašo, pri kateri se je zbralo vse ljudstvo. Njegovi župljani bodo težko pogrešali svojega vrliga duhovnega očeta. Pokojniku naj podeli Bog v večnosti plačilo za vsa njegova dobra dela! Naj mu sveti večna luč!

Epidemija griže na Dolenjskem

Ljubljana, 1. oktobra.

Zadnje dni je prišla na Dolenjskem v glavnem okoli Prečne, Žužemberka, Višnje gore in dalje proti Novemu mestu, razsajati nevarna in zelo razširjena epidemija griže. V nekaterih vaseh je skoraj v vsaki hiši kak bolnik. Obe bolnišnici v Novem mestu, to je banovinska ženska bolnišnica in bolnišnica Usmiljenih bratov, sta prenapolnjeni z bolniki. Dosedanji zdravniki teh bolnišnic ne zmorejo vsega dela. Takoj, ko je bil obveščen o tej epidemiji, je ban dr. Marko Natlačen odredil, da se pošljejo v obe bolnišnici v Novem mestu trije zdravniki iz ljubljanske bolnišnice.

Ti trije zdravniki odpotujejo v Novo mesto sosed ter se jutri zjutraj predstavijo primarijema

obeh bolnišnic. Banska uprava je ukrenila tudi vse potrebno, da se la epidemija omeji, njeno razširjenje zajezi ter da se nudi vsa pomoč ogroženim krajem.

Vzrok tej epidemiji je nedvoumno v slabi prehrani kmetijskega prebivalstva, ki je zaradi tega oslabiljeno, vzrok pa je tudi v slabi pitni vodi, ki so jo letošnjo suho poletje morali ljudje piti. Saj so vozili vodo cele ure daleč iz Krke, ki pa prav gotovo ni pitna. Griža s svojimi žrtvami vnovič oznanja, kako slabo so nekateri dolenjski kraji preskrbljeni z vodo.

Prosvetni tabor v Cerkljah ob Krki

Cerklje, 30. septembra.

Ravno na nedeljo sv. Mihaela, ki je zavetnik Prosvetne zveze in vseh katoliških prosvetnih društev, se je vršil v lepih Cerkljah na Dolenjskem velik prosvetni tabor. Namenjen je bil za vzhodni del leskoveške dekanije. Bog nam je dal vreme, da si ga lepšega nismo mogli želeli. Ni bilo nikake kričeče reklame, in vendar so bile vse reče, ki vodijo v Cerklje, polne veselih popotnikov, vozov in kolesarjev. Posebno pozornost so vzbudili fantje iz Kostanjevce, ki so prijezdili na brbkih konjih. Njim na čelu g. kaplan Janez Hladnik. Ze itak veselo razpoloženje zbirajočih se prijateljev kršćanske prosvete, je povečal še prihod godbe iz Skočjana. Ob 10 je bila farna cerkev nabito polna, veliko ljudstva ni moglo notri. Cerkevni govor je imel g. dekan Anžič. Govoril je o pomenu katoliške prosvete z ozirom na versko življenje. Govor je bil poln globokih misli in navdušenja.

Med sv. mašo je bilo deloma umetno, deloma ljudsko petje. To je službo božjo zelo poživilo. Ob zvokih godbe se je nato vsa mnogobrojna množica zbrala okrog okrašenega Katoliškega doma. Prišlo se je javno zborovanje. Na odru so nastopile tri župnije: Sv. Križ, Cerklje ob Krki in Leskovec. Kot zastopnik Sv. Križa je nastopil g. F. Kerin s kratkim pozdravnim nagovorom in je obenem kot predsednik zborovanje spretno vodil do konca. — Cerkljanski moški zbor pod vodstvom domačina-gostilničarja in posestnika g. I. Butara se je s tremi poslimi kar najbolje izkazal. — Leskovčani pa so poslali na oder kar osem starih fantov, med njimi sta bila tudi dva abiturienta. Deklamirali so 3 deklamacije, 2 posamezno, 1 zborna. Vse tri so prav izvrstno izpadle in so zborovanje zelo poživile. Slednjč je nastopil slavnostni govornik g. dr. Basaj iz Ljubljane. Njegova beseda je bila, kakor vselej, tudi zdaj, jedrnat, prepričevalna ter spremljana od iskrene ljubezni do katoliške izobrazbe — umske in srčne. Kot zaključek so godeci zaigrali še: »Povsod Bogac, nakar se je množica začela razhajati zavedajoč se, da »Usode boljše je napolnil dan!«

Ptuj

Smrtna kosa. V Ptujju je umrl Ljudevit Šošterič, veletrgovec, v starosti 63 let. Pokojnik je bil obče priljubljen in spoštovan trgovec. Blag mu spomin, ostalim pa naše sožalje.

Kmetijsko-obrtna razstava v Ptujju. Obisk razstave v soboto in v nedeljo je bil zelo zadovoljiv, v ponedeljek pa je bil nekoliko slabši. Opaža se veliko zanimanje občinstva iz dežele za razstavljene predmete. Od razstavljalcev omenimo vrtnarja Vanda in Vincekoviča, ki sta zelo okusno urenila svoje vrtnarske naprave. Nadalje, kar se tiče poljskih pridelkov, moramo omeniti Minoritski samostan, veleposestvo Ornig pri sv. Janžu in posestnika Alojzija Janžekoviča iz Sv. Menarta pri Vel. Nedelji, ki ima med razstavljenimi poljskimi pridelki največjo in najlepšo koruzo, ki je vzbujala splošno pozornost. — V sredo 2. t. m. ob 10 bo predavanje o poljedelstvu v mestnem gledališču.

Ljubljanske vesti:

Nov dokaz slovenske strokovne sposobnosti

To je zamisel in izvedba adaptacijskih del pri preurejanju uniojske dvorane. Adaptacija je bila prvo delo te vrste pri nas v takem obsegu in po tako modernih principih ter s tako modernim materialom. Vse to delo je po zamisli in izvedbi sad domačih moči in je prav v današnjem času uместno, da se to javno poudari. Projektant je novi dvorani, problema akustike. — Arhitekt Kham je to vprašanje rešil tako izobno, da se je njegov samostojni originalni načrt za akustično preureditev do vseh podrobnosti strnjal z mnenjem dveh inženjerskih inženjerjev specializistov te vrste. — Adaptacija uniojske dvorane je v vseh ozihih njegovo delo, ki prepušča z isto izvirnostjo in temeljitostjo, kakor druga njegova dela (cerkev v Hrastniku, Hotel v Bohinju itd.). Vsemu delu je veljiko koristil ravnanje Unioja g. Janko Skerlep, ki je s svojim bogatim znanjem dal mnogo praktičnih nasvetov.

Arhitektovo zamisel so zvajala sledeča domača podjetja: gradbena dela Rožman, tesarska

Ravnikar, mizarska Ravnikar, Ahačič in Uršič, parketerska Bokal, plesarska Vojska, slikarska Špetelj, razna instalacijska in krovjska Korn, steklarska Klein, ključavničarska Weibl in „Jugoslavija“, tapetniška Kobilica, pasarska Hafner, Svetila sta dobavili podjetji Beke in Tufec, izolacijski material „Insulite“ Ljubljanska komere, družba, stola je dobavila v presenetljivo kratkem roku, kar more le svetovna tvrdka, Remec & Co. Elektroinstalacijska dela je izvršilo podjetje Kolar, instalacijo šibkega toka Siemens. Instalacijo kabine, ki je edina 100%-no opremljena v Jugoslaviji, vrši pod nadzorstvom Zeissovega inženjerja iz Dresdena Radio-zadruga. Aparati so zadnjega modela „Zeiss-Ernmanna“. Projekcijsko zvočno platno je dobavila Ufa iz Berlina. Strojno-tehnična dela je opravila tvrdka ing. Willmann. Blago za opremo — zastore, pliš itd. — ki jih v projektiranih barvah ni imela na zalogi nobena tvrdka, sta po načrtih izvršili Stora in tvrdka Eifer. Preproge pa je dobavila po tvrdki Souvan Sarajevska tkalnica preprog. Plastične napise je izvršila tvrdka Rojnik.

Potek adaptacije je bil revija vseh panog naše obrti. Z njo so podjetniki in delavstvo dokazali svojo visoko kvalificiranost, ki v ničemer ne zaostaja za najboljšimi inozemskimi podjetji.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. zve. pol. in nar. zdr. št. 15.485 od 25. V. 1935.

Za god sv. Terezike pri Karmeličankah na Selu

V četrtek, 3. oktobra, je god sv. Male Terezije. V Karmeliški cerkvi na Selu pri Ljubljani bo že v sredo, 2. oktobra, slovesnost v čast sv. Mali Cvetki. Ob 16. bo prišla, blagoslovljena rož in pete litanije z blagoslovom. — V četrtek, na praznik sv. Male Terezije, bo ob 5.15 uro sv. maša pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom; ob 6. slovesna sv. maša. Nato več tihih sv. maš. Ob 16. pridiga, blagoslovljena rož in pete litanije z blagoslovom.

Za letošnji god poklonimo sv. Mali Tereziki novo tiskovno rožo. Pravkar je izšla knjižica *Moja pot je varna*, ki tako lepo osvetli malo pot Male Terezije in pokaže vse njeno duhovno lepoto in srečo. Knjižica bo dobrodošla vsem, ki ljubijo in častijo sv. Malo Terezijo. Pomagala bo, da jo bomo tudi posnemali. Ob gotovih prilikah tako radi prižigamo kresove. Razveselimo se Malo Cvetko in ji za god prižigamo duhovni kres ljubezni do Gospoda. Vračala bo z obljubljenimi rožami, ki jih v obilju želimo vsem, posebno njenim častilcem. Nova knjižica se dobi v Karmeli na Selu, p. Moste, in v vseh knjigarnah. Stane broširana 10 Din, vezana 18 Din. Brez poštnine.

• **Katehiški sestanki.** V sredo ob 5. popoldne bo v posvetovalnici KTD sestanek ljubljanskih katehetov. Na sporedu predavanje g. katehete Zapolnika „O enotni izgovorjavi slovenske pri verouku“. Poleg tega še pogovor o tekočih zadevah. — Odbor.

• **Zadnja pot Staneta Seuniga.** Včeraj ob 4. popoldne je bil pogreb ponesrečenega sportnika Staneta Seuniga. Njegovi sportni tovariši so mu priredili prav veličastno slovo, ki se ga je udeležilo mnogo pogrebcev. Spreved se je premikal med gostim spalirjem občinstva. Posebno so mu izkazali čast ljubljanski motociklisti. Med krsto so nesli namreč pokal, ki si ga je priporil, ter čelado, ki jo je nosil pri zadnji dirki. Sredi med pokalom in čelado pa so peljali s črno obdano motorno kolo, na katerem se je pokojnik ponesrečil. Okoli 30 motociklistov v vznožjih oblačilnih je peljalo peš svoja motorna kolesa. Da tako počaste pokojnika kot velikega prijatelja motociklističnega sporta. Krašne vence so darovali med drugim razni sportni klubi, kakor „Ilirija“, „Hermes“, Plesno-sportni klub, Sabljarski klub, plavalna sekcija „Ilirije“ ter drugi klubi. V sprevedu sta igrali žalostinke godbi „Sloga“ in vojaška godba. Pred krsto je šla častna četa vojakov, ob krsti pa častna vojaška straža. Cerkevne molitve so opravili o. franciskani. Za krsto je stopalo močno zastopstvo častniškega zbora, ker je bil pokojnik rezervni častnik, med občinstvom pa je šlo zlasti mnogo trgovcev. Tr-

govski gremij je zastopal predsednik Soss in Zbornico za TOI tajnik dr. Pless. Pokojniku naj sveti večna luč!

Za pranje Vašega perila uporabljajte le PERION

ki Vašemu perilu ne škoduje. — In domač slovenski izdelek je!

• **Zveza nesamostojnih zobotehnikov** pozivlja člansko, da se korporativno udeležijo pogreba umrlega predsednika g. Ivana Novaka v sredo ob 18. izpred mrtvašnice deželne bolnišnice.

• **Češkoslovaški častniki v Ljubljani.** Danes pride z zagrebškimi brzovalcem ob polenajstih v Ljubljano večja skupina čeških in slovaških častnikov, ki so se zadržijo dni mudili na turneji po Jugoslaviji. Mestna občina priredi v čast odličnim gostom ob 1. banket v hotelu Union. Vabimo ljubljansko občinstvo ter zastopnike društev, da se danes udeležijo sprejemu na glavnem kolodvoru. Naše stanovske tovariše iz bratske države v naši sredi toplo pozdravljamo!

• **Gospodinjati**, ki potrebujejo služkinjo ali postrežnico, se priporoča posredovalnica, Kotnikova 8. Posredovalnica je odprta dnevno, razen nedelj in praznikov od 8.30 do 10. popoldne in od 16. do 18. popoldne.

• **Prosvetno društvo Trnovo** sporoča vsem članom in članicam, da bo drevi ob 20. v društvenem domu v Karunovi ulici 14 prvi dramski sestanek, na katerega vabimo vse tiste člane in članice, ki imajo veselje do dramskega uestvovanja, kakor tudi vse tiste, ki se niso člani društva, pa imajo veselje do oderskega uestvovanja. — Odbor.

• **Fantovski krožek v Salezijanskem mladinskem domu na Kodeljevem** ima gostanke redno vsako sredo ob 20. na današnjem sestanku bo govoril novoimenovani referent prosvetnega ministrstva g. Fran Erjavce.

• **Kino Kodeljevo** igra danes ob 20. po globoko znižanih cenah „Belo sestro“.

Kon ske dirke

na Fužinah pri Ljubljani v nedeljo 6. oktobra ob 14. uri priredi Kolo jahačev in varuvc. Starta bo 52 konj. Banovinska žrebčarna bo za propagando konjere predstavila svoje najlepše žrebce. Stave na konje.

stvena, ker prevzame — vsaj navadno — v duhovnih dramah — vlogo dramske prvine kot gonilno nasprotje dobri. Vedno in vselej pa je ta nova igra postavljena na široko podlago občestvenosti, notranje duhovne strnjivosti, popolnega skladja med igralci in gledalci, ki so tudi prilegnjeni kot aktivni sodelavci v igro. Tak novi oder je izrazil svetovno-nazorjen, tendencen, neoseben, klasično dramski, ker gradi na enem od najvažnejših prvin vsakega igranja sploh, na občestvenem nazoru, na skupni pripravljenosti in veri. Igranje tako postane svet obred, zadeva narodnega življenja, ki se ga udeležuje strnjeno in s pobožnostjo lahko samo najintimnejša kompaktna skupina: duhovni kolektiv — fara, narodni — vas. Zato to igranje sili iz zaprti hprostorov — enarnih odrov — v naravo, v resnično okolje, pred farne cerkvijske ali na trg, kjer z najprirodnejšimi sredstvi lahko izrazi idejno dela, ki naj igravce in gledavce poveže v eno samo predstavljajočo in uživajočo maso. To je ideal v pravem smislu ljudskega, ljudske igre, farne igre.

Tako idejo ljudskega odra je treba vsekakor pozdraviti. Težje pa je, to stvar realizirati. Imeti moramo predvsem take umetnike, ki bi napisali umetnino, potem igravce in občinstvo, ki bi z idejo igre povsem soglašalo: kajti tako delo zahteva množico. Vse delo „Ljudskega odra“ zadnjih dveh let je samo iskanje po novi obliki slovenske ljudske drame. Idejni voditelj je bil v srednjeveških misterijih v comedi del'arte, tudi v slovenski klasični jezuitski drami ter v realistični ljudski igri. Da: prav z znanstvenim navdušenostjo išče početje slovenskega dramskega elementa in njegovega zgodovinskega izraza v slovenskem folkloru. V tem pogledu je delo „Ljudskega odra“ naravnost prodorno. Z nestrpnostjo čakamo, do kakšnih uspehov bo privedla razpisna anketa, ki je naravnost nujna in o kateri smo na tem mestu že govorili. V posebnih izdajah iger, ki jih je do zdaj izšlo že 14, pa se vidi, da to iskanje še ni prešlo dosti preko „diletantizma“. Laški pasijon, Drabosnjakove ljudske igre itd. so kljub zgo-

Mariborske vesti:

Lov za rokovnjači se nadaljuje

Maribor, 1. oktobra.

Ves Maribor je danes poln govoric o rokovnjačih Košanju in Pajmanu, vse druge skrbi smo čisto pozabili. Ko so zjutraj vodili stražniki Košanja močno vkleknjenega in s krvavo obvezo okrog čela iz policijskih zaporov na komisarijat k zaslišanju, se je v hipu zgrnila ogromna množica, ki je spremljala zločinca na poti do policije ter nato obkrožala komisariat, da so morali stražniki končno skrajšati silo razganjati radovedneže. Stotine ljudi so ves dopoldne stale na Slomškovem trgu ter zle proti posloju, v katerem je višji nadzornik g. Cajko zasliševal zločinca.

Košanje vse tuji.

Tri ure je trajalo dopoldne zasliševanje Košanja, pa so bila skoraj vsa vprašanja zastojna. Zločinca ima zakrknjeno vest in je odgovarjal z največjim cinizmom, da ničesar ne ve in nič ni res. Priznal je samo nekaj vlomov v Avstriji, največjega pa, o katerem pišejo graški časopisi, da je odnesel 3000 šillingov in tri pištole, iz katerih je večer streljal na stražnike ter ranil sodarja Sadeka, noče na noben način priznati. Še potem, ko se mu je jasno predložilo, da so našli znaten del zaplenjenega blaga v skrivnišču pri njegovi izvorniki, se je skušal izmuzati z raznimi izgovori.

Podrobnosti iz včerajšnje hitke

na mesnem pokopališču v Strossmajerjevi ulici so prav zanimive. Padlo je okrog 50 strelcov, ki pa k sreči niso napravili nobene škode. Kroglja iz Košanjeve pištole je v bližini Ljudskega vrta oplazila nekega dijaka na roki. Potek borbe so prav za prav dirigirali iz banovinskega Dečjega doma v Strossmajerjevi ulici, odkoder so imeli iz

Na okr. načelstvu Maribor desni breg je v ponedeljek prevzel posle novi okrajni glavar g. dr. Šiška. Načelstvo Maribor levi breg vodi še nadalje podnačelnik g. Modrijan, ker je novoimenovani načelnik g. dr. Popović šele včeraj izročil posle svojemu nasledniku v Novi Gradski.

SSK Maraton. Drevi seja tehničnega odseka v običajnih prostorih. Za vse načelnike sekcij obvezna. Važno zaradi Pohorskega teka.

V Razvanju je že šestih gorelo. Razvanje pri Mariboru je kakor zaklet. Vsak teden imajo požar in v noči od ponedeljka je že šestih žarelo nebo. Gorelo je novo, pred dvema letoma postavljeno gospodarsko poslopje posestnika Limonška. Požar ga je vpepelil do tal skupaj s senikom in presnico, dasi so gasile gasilске čete iz Razvanja, Radvanja in Bohove z vsemi silami. Posrečilo se je, pa gasilcem, da so ogni omejili ter preprečili še večjo katastrofo. Škoda je znatna ter znaša po cenitvi strokovnjakov 60.000 Din. Očividno gre tudi v tem primeru za zlonameren požig. Požar je vnovič silno razburil vse prebivalstvo Razvanja, ki se je zadnje dni že nekam pomirilo. Ljudje zopet stražijo po cele noči svoje imetje. Orožniki s Tezno so mrlično na poslu, da bi te zagonetne požare pojasnili.

Tri leta strogega zapora je dobil včeraj starejši mladoletnik I. G. iz Celestrine pri Sv. Petru, ker je dne 24. aprila letošnjega leta v Nebovi udaril z motiko Srečka Bohla po glavi s tako silo, da mu je prebil lobanjo ter je Bohl kmalu nato umrl.

Tatinski Peter. K posestniku Kostanjevcu v Gačniku v mariborski okolici je prišel neznanec, ki je dejal, da je begunec s Primorskega ter ga je prosil za delo. Kostanjevec je fanta zaposlil pri obiraanju jabolk. Ko pa je ta opazil, da ni gospodarja doma, se je spizljal v hišo ter odnesel vse, kar se mu je zdelo vrednega. Med drugim je vzel tudi več zlatih prstanov in verigic ter starih srebrnih petakov. Kostanjevec ve samo, da je bilo neznanec ime Peter, da je bil star okoli 20 let in da je bil slabo oblečen v ponošene hlače in plavo srajco ter je imel s prstjem zvezane čevlje.

Brez komentarja. V „Jutru“ od včeraj so nastale vse velike zasluge bivšega župana dr. Lipolda za Maribor ter še zraven poudarila, da si jih je pridobil kot podžupan. Pripomnilo, da sta bila takrat mariborska župana dr. Josip Leskover in dr. Alojzij Juvan.

100.000 Din škode zaradi požara. V ponedeljek zvečer je nastal velik požar v Grusovi, občina Sv. Marija ob Pesnici. Goreti je začelo okrog pol devetih v gospodarskem posloju posestnika Matije Rola. Vsi domači so že trdo spali, ko se je zasvetilo nebo ter so plameni objemali strehe dveh gospodarskih poslopij. S težavo so rešili nekaj živine iz hleva, dočim je zgorelo v svinjakih 8 svinj, v hlevu 1 tele, v kurniku pa vsa perutnina. Poleg tega je uničil požar vse gospodarsko orodje, viteli,

višine najlepši razgled na bojišče. Sobarica Nečka je iz četrtega nadstropja opazovala Košanjeve beg ter obvestila policijo, kam se je obrnil, da so ga vnovič lahko izsledili. Košanje je namreč skočil čez zid na igrišče SSK Maratona, od tam pa v hišo na Livadi št. 5, kjer je s samokresom hotel prisiliti Kanpičeve ženske, da bi ga skrile v stanovanju. Ženske pa so zagnale strahovit vik in krik, zločinec se je ustrašil ter bežal dalje. Skočil je čez plot, opazil pri zidu prilonjeno kolo nekega stražnika, ki se je nahajal še na pokopališču ter ga naglo zasedel. Bil bi najbrž ušel, da niso iz Dečjega doma videli njegove namere ter obvestili stražnike, da je zavil v Gregorčičevo ulico.

Danes so lovili Pajmana.

Policija je podvojila pozornost, da bi prišla še Košanjevega pajdaša Pajmana, ki je prav tako nevaren zločinca. Jasno je bilo, da je neke v Mariboru. In res, danes dopoldne okrog 11 so ga opazili nekateri ljudje v Koroškem predmestju. Klatil se je po njivah ter se zatekel v Koflerjevo gramozno jamo, kjer ga je prepoznal neki njegov znanec. Naglo je obvestil ljudi, ki so uprizorili pravega pogon, potem pa je odbrzel na policijo. V hipu je bil zopet ves varnostni aparat na nogah. Četa detektivov in stražnikov je na kolesih združila proti omenjeni gramozni jami, ki so jo previdno obkrožili. Vse pa je bilo zaman, ker je med tem zločinca že pobegnil. Gotovo je opazil nevarnost ter se pravočasno odnesel peke proti Kanniet, kamor so ga sicer zasledovali, vendar pa ga niso mogli najti. Izginila je vsaka sled za njim. Golovo pa so tudi Pajmanu že dnevi svobode šteli, ker ne bo nikjer več varen pred zasledovalci.

stiskalnico in vpepelil obe poslopji do ostankov zidu. Prvi so prišli na pomoč gasilci od Sv. Marije, nato iz Pesnice, iz St. Lenarta v St. gor., iz Maribora ter od Sv. Trojice v Slov. gor. Gašenje je bilo težavno, ker so morali napeljati cevi v daljavo več 100 metrov do vode. Kako je požar nastal, se ni dalo ugotoviti. Lastnik trpi ogromno škodo nad 100.000 Din, zavarovani pa je imel obe poslopji komaj za 20.000 Din.

Maistrovi ulici bodo sadili jesene. Ko so letos spomladaj podirali v Maistrovi ulici kostanje, je vladalo med mariborskimi meščani veliko razburjenje. Sedaj na jesen pa bodo ljubitelji drevo-rednega zelenja potolazili, ker bodo začeli konec meseca z zasaditvijo novega drevoreda iz jesenov.

Cercle Français. Odbor francoskega krožka v Mariboru opozarja cenjeno občinstvo na svoje francoske tečaje. Pouk se začne v torek 1. oktobra. Vsa pojasnila se dobijo na lepakih in v društveni čitalnici, Gregorčičeva ulica 4-I, ob sredo, od 17.30 do 19.30.

Celje

Kraljevo ustanovo je dobil abiturient celjske realne gimnazije g. Hrček Alojzij. Prejemal bo mesečno 1000 Din. Iskreno čestitamo!

Redna seja mestnega sveta bo v petek, dne 4. oktobra ob 6 zvečer v posvetovalnici na mestnem poglavarstvu. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

Preselitev okoliškega občinskega urada. S 30. septembrom so prenehale samostojne funkcije bivše okoliške občine. Vsi uslužbenci so se tega dne preselili na mestno poglavarstvo.

Tujiški promet meseca septembra. V mesecu septembru je obiskalo Celje 1289 tujcev, ki so tu prenočevali 2279 krat. V poslovnih zadevah se je mudilo v Celju meseca septembra 1056 ljudi, izletnikov je bilo 183. V primeri z mesecem avgustom, ko se je mudilo v Celju 1406 tujcev, je število precej padlo, namreč mesecu septembru lanskega leta, ko je obiskalo Celje 1134 tujcev, pa nekoliko naraslo.

Preško društvo „Celjski Zvon“ ima vsak četrtek ob 8 zvečer v Domu (Samostanska ulica) pevake vaje za mešani zbor. Sedaj se še sprejemajo novi člani in članice, ki imajo veselje do petja.

Umrl je v belušnici Jonovič Zivota, 25 let, redov 39 pp. iz Sernjeva v moravski banovini. — N. v m. p.

Z nožem se je zabodel v prsa 20 letni brezposelni književnik z Zg. Hudinje Valentin F. — Stobengelj. 29 letni kovač s Slatine pri Vojniku, je padel doma z baklona in si zlomil levo nogo v gležnju. — Tepež Milan, delavec s Strmeca pri Hunu ob Sotli, je padel doma z lestve in si zlomil levo roko. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

Kulturni obzornik

Ljudski oder

List za poglobitev našega igranja.

Z 9-10 številko je zaključen drugi letnik časopisa „Ljudski oder“, ki hoče našo ljudsko igranje postaviti popolnoma na nov temelj, kakor mu daje smerice prof. Kurel, najvidnejši propagator novega katoliškega litičnega igranja pri nas po zgledu Francozov, Nemcev, Belgijcev, pa tudi že Hrvatov. Nova Prosvetna zveza je tudi ta list sprejela za svoje glasilo: s tem je — verjetno — priznala tudi osnove, na katerih je list stal doslej, ki bodo imele tako vpliv na najširše naše gledališko uestvovanje po deželi. In temelj Ljudskega odra v zadnjih dveh letih, kolikor izhajal, je podan v raznih teoretičnih člankih, ki vsi kaže, da usmerijo naše igranje od diletantstva, posmenajočega poklicno gledališče, k litičnemu igranju, pravnemu občestvenemu igranju, ki bi rastle v duhu evangelija in na samoniklih tleh naše narodne samobitnosti. — To je pot do naturalistične individualistične drame, ki je plod liberalnega XIX. veka v občestveno igro XX. stoletja, ki ima pa proti materialistični osnovi modernih kolektivistov poudarjene duhovne temelje. Tako teži od kompleksiranih psiholoških študij človeka k ponazoritvi sil, ki gibajo množice duhovno, narodno, socialno itd. k stiliziranju in simboliziranju prirodnih moči, zunanjih in notranjih. Individualni igravci izgubljajo tako na veljavi, ker pri takem igranju ne gre za igro posameznega človeka kot pri poklicnem igravcu, temveč je samo statist v množici ali pa samo glasnik nekega višjega simbola, ki dobi svoj poudarek šele v celotni zvezi. Vsekakor je tako predstavljanje, ki ne zahteva izvežanosti igravcev-umetnikov za uspeh, bolj priporočljivo za naše, v dozdajnjem smislu „diletantske odre po deželi kot pa težke psihološke tragedije, ki v diletantskih rokah izpadejo v groteske. Občestveni izri na je taka groteskna bi-

vinski pomembnosti vendar le kopije tuje dramske produkcije. Misteriji in razne prevedbe duhovne drame, so zopet le poživitev starega zgodovinskega duha, ki se je izživljal v — alegorijah. In kaj je nam danes odvrtnnejega kot miselne klasičistične alegorije, posebno še, če njih smisel dojemajo lahko samo z razumom, ne pa s čutili. Tako duhovna igra, ki bi hotela pretrstati naše duše, bi morala biti tako gotoko naturalistična kot „Slohernik“ Hofmannsthalov, pa tako šlovesko pristna, da nas zajema tudi preko alegorij. Zato bi bilo treba za take duhovne drame predvsem — velikih umetnin, kakršnih v dozdajnjih zvezkih ni veliko. Dozdaj te drame morejo vplivati le z — draperijo, muziko, oklojem: cerkvijsko itd. torej z drugovrstnimi elementi, ne pa s svojo lastno močjo. Tudi se ni premostena razlika med izrazito idejno igro in pa komedijskim „art pour l'artizmom“. Dočim „Ljudski oder“ propagira na eni strani pomembno duhovno, nacionalno in socialno kolektivistično dramo, se na drugi strani zavzema za plitko comedia del'arte, predvsem farso, ki je sama sebi namen. — Da se bodo vsa ta nesoglasja izravnila, ter bomo prišli do „nove, res naše oderske oblike ter odgovarjajočega igranja, bo treba še veliko poizkusov. Pozdraviti pa je, da se vendarle gibljemo v pravi smeri, kajti nov čas ne more obstati ob tipični naturalistični dramski obliki, predvsem ne ljudski oder, ki je že po svojem bistvu drugačnega značaja: občestvenega.

Danes bi hotel opozoriti na novo slavnostno narodno igro „Poslednje ustoličenje“, ki jo je spisal France Breznik, ter je izšla kot 14. zvezek „Ljudskega odra“. Namenjena je kot slavnostna igra v spomin na našo Koroško, ki smo jo izgubili prav pred 15. leti. Knežji kamen na Gosposvetnem polju pa še stoji ter priča o naši nekdanji močestnosti in demokratičnem samovladanju. Igra ima namen prikazati vzroke, zakaj se je L. 1414 vršilo zadnje ustoličenje, pokazati na degeneracijo plemstva, pomenčevanje Salzburga in Habsburgovcev ter razkol Slovencev. Vse ustoličenje je tu razumeti samo še kot zadnjo še formalno ukloni-

tev staremu običaju, da se dobi naklonjenost Slovencev pred turško nevarnostjo ter je že v samem bistvu mišljeno neiskreno. Pisatelj nam predstavi ves socialni prerok te dobe, plemičev in piroda, poveže ga z rablo erotiko, bolj intrigo plemičev, ki hočejo potopiti slovenskih herojev poročiti z nemško plemkinjo, da bi tako bili Slovenci brez vodnika. Menih Ciril pa vzbudi zopet nacionalno zavest naroda ter razdere plemiške intrige. Vendar pa slovenska na Koroškem ni mogel več rešiti zaradi razdvojenosti. To bi bila glavna ideja. Snovno govori najprej o pripravah za ustoličenje, izrazilo je opisano ustoličenje samo z zgodovinskimi besedami ter potem slovensko kresovanje. To so prizori, kjer pride do veljave množica lahko čez 100 osebe. Intriga je še precej sprotno razpredena, dasi nič kaj izrazito niso podane glavne osebe ter so vsi igralci le odsvi brez krvi. Tudi slog ni izrazil in šolsko papirnat. Je to tipična množična igra, ne v smislu kaknega Hauptmanna, ki pozna središčne orjaške osebnosti, ki gibljejo množice, temveč v tem smislu, da so vse osebe enako vredne in vse brez posebne izrazitosti. Vsa drama je realistično stilizirana ter se v tem nikakor ne loči od realističnih dram, ki jih daje tudi poklicni diletantski oder. Je povprečna slovenska ljudska igra, ki naši občutno vrzel: nismo namreč dozdaj imeli priložnostne drame za našo najzlastnejšo obletnico — za zadnji spomin na našo veličino.

Kot slavnostna igra bo „Poslednje ustoličenje“ v polni meri izvršilo svoj namen, zlasti še, če se igra na odprtem. Zelo bi nas zanimalo, da bi kdo poročal, kako se je obneslo letos v Mežicki dolini, kjer so se strnile vasi Guštanj, Prevalje, Mežica, Zerjav in Črna in predstavljale skupno mogočno igro na prostem. Morala je vzbuditi veličasten vtis, kajti sklenili so, da bo bodo igrali v spomin na izgubljeno Koroško vsakih pet let. Da bi bila bolj zgodena, bi imela vse pogoje, da postane prava ljudska igra. Ob bližajočem se žalostnem jubileju opozarjamo nanjo.

td.

Klic škola dr. Srebrnič

Nemorala v kopališčih

Krški škof dr. Josip Srebrnič je poslal trgovskemu ministru dr. Vrbančiču važno spomenico o zadevi sestave pravilnika o turizmu. Spomenica obravnava vprašanje pojavov nemoralnosti v naših kopališčih po vsem Jadrani. Tujski promet prinaša v kopališča in obmejne kraje pohujšanje. Tuji pogosto kršijo vsa pravila bon-tona in krščanske kulture. V Ljubarju na otoku Rabu so se pojavili že prejšnja leta in tudi letos nudi, ki so se kopali in solčili, pomešani po spolu; mlado in staro se je obnašalo kar živalsko. V Baški se je pojavil na kopališčih povsem nag človek, ki je s svojo goloto oskrnil sveti kraj. Sam škof Srebrnič je bil prisiljen, da v Baški ustavi dve ženski zaradi nemoralne obleke. Ko je poklical prisilnega žandarmerijskega narednika, da bi pozval k redu obe ženski v smislu obstoječih zakonskih predpisov, se ta ni hotel odzvati vabilu. Po ulicah in parkih nastopajo moški in ženske v kratkih in tesnih kopalnih oblekah, moški navadno s tako krpico čez boke.

Prav radi teh žalostnih razmer je bil škof prisiljen zankovati zupnikov, da zaprejo vse cerkve v času, ko ni svetega opravila ali katkega čuvanja. Tuji se vedejo v kopališčih, kakor da bi prišli med suženjski narod, ki nima pojma o lepem in grem. Nadalje opozarja dr. Srebrnič v spomenici trgovskega ministra na zakonske predpise glede kupnega življenja moških in žensk. Poznavalec razmer trdijo, da bi bilo treba 90% takšnih zakonskih parov — ki se sveda samo tako prijavijo

— razgnati. To so v resnici priležniki in priležnice.

Izdajajo se sicer različni ukazi, toda njihove jih ne izvaja. Izdane so bile celo nasprotne naloge; tako je bilo v Baški letos s kaznijo prepovedano zasebnikom pozvati orožnika, naj tuje opozori na predpise vedenja in obleke. Zadnja kréma ima določene predpise o vseh mogočih rečeh, samo za čuvanje javne morale na naši obali ni predpisov. Okrajni načelnik v Krku je strogo kaznoval 5 meščanov, ker so v Baški nekatere letovišarje pozvali k redu zaradi nemoralne obleke. V Malinski je bil odpuščen iz službe občinski redar, ker je letovišarje posvaril, naj nikar ne hodijo napolnagi po mestu. Za nekaj novcev prodajamo krščansko dušo našega naroda. Zlasti veliko je pohujšanje mladine. Škof nujno prosi trgovskega ministra, naj vključi v pravilnik o turizmu stroge odredbe glede vedenja in obleke letovišarjev. Če se to ne zgodi, bo prišlo gotovo do incidentov, kajti katoličani bodo z vsimi sredstvi pobijali vse zunanje pojave, ki izpodkopujejo moralo in vero. Nikdar ne bodo dopustili, da bodo tuji zaradi nekaj novcev rušili in izpodkopovali božji zakon. Dobro bi bilo, ako bi se vprašanje čuvanja javne morale v poletni sezoni rešilo sporazumno s škofi. Država sama bi imela od tega korist; kajti ona potrebuje moralno zdrav in krepak narod. Noben denar, temveč samo takšen narod bo državo branil in jo dvigal.

Koledar

Sreda, 2. oktobra: Angeli varuhi; Leondegar, škof; Stefan, kralj.

Ostale vesti

— Kongres Kristusa Kralja v Salzburgu. Kdor se želi udeležiti kongresa Kristusa Kralja v Salzburgu, ki bo od 24. oktobra do 27. oktobra, naj se oglasi v Prosvetni zvezi Miklošičeva c. 7, v zavodi skupnega obiska. Predavanja so aktualna in bodo zanimala zlasti duhovščino, ki se peča s katoliško akcijo.

— Za nova carinska poslopja — 1 milijon. V kratkem bodo na podlagi načrtov tehničnega oddelka banke uprave oddana dela za zgraditev 9 carinskih poslopj, ki se bodo gradila na raznih območjih carinskih točkah in za katere so stroški proračunani na 1 milijon dinarjev. Med drugimi bodo zgrajena carinska poslopja: Rateče-Planica 171.422,23 Din. na Kokrskem sedlu 193.168 Din in na Jerskem vrhu 186.281 Din. Vsa carinska poslopja bodo lično zgrajena tako, da bo tuje na meji dobil prav ugoden vtis.

— Posestnikom novih hiš. Napovedano zborovanje družstva posestnikov novih hiš v Ljubljani bo v dvorani Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani dne 6. oktobra ob 10. dopoldne. Vabimo vse posestnike novih hiš iz vse Slovenije in naj noben hišni posestnik doma ne ostane. Družstvo najljubše vabi gg zastopnike kr. banake in občinske uprave kakor gg zastopnike denarnih zavodov. Posestniki novih hiš, napolnite v nedeljo dvorano Okrožnega urada v Ljubljani! — Družstvo posestnikov novih hiš.

— V Benetke in Padova čez Gorico—Trst—Redipuglia, 3-dnevni avtobusni izlet od 12. do 14. oktobra za 390 Din. — V Nazarje čez Crnice—Novo Stifto—Gornji Grad (en dan z avtom) 6. oktobra za 70 Din. — Na kraljev grob na Oplenca (teodolno bivanje v Belgradu) z brzim vlakom 19.—21. oktobra za 225 Din. — Podrobna pojasnila pošljemo brezplačno. Priglasite se na naslov: »Po božjem svetu«. Ljubljana, Sentpeterska voj.

— Čigavo je blago. Orožništvo v škofji Loki je prijelo neko 19letno deklico, ki je odšla od doma ter se cel mesec potepa po Gorenjskem. Pri deklici so našli košaro v kateri sta bili dve obleki, rdeče sandale ter več perila. Vse je primerno za deklico, staro okoli 12 let. Prijeta mlada deklica je priznala, da je blago ukradla pred neko gostilno v neznanem ji kraju na Gorenjskem. Povedala je, da so pred to gostilno izstopili neki ljudje iz avtomobila, košaro pa pustili pred gostilno. Oblasti sedaj poizvedujejo, komu je bilo to blago ukradeno. Lastnik naj se zgleda na ljubljanski policiji, ali na najbližji orožniški postaji.

Volitve jesni: Lutz

Cenik: Tovarna Lutz-peči. Ljubljana — Šiška

— Nameravani koncert »Trboveljskega slavčaka« v Celju in Mariboru 5. in 6. oktobra je radi raznih ovir preložen na nedoločen čas.

— Železniškim vdovam v večnost. G. Grill, strojevodja v pok. nam sporoča: Z ozirom na dne 29. septembra t. l. objavljen tujakovski časopisno notico, da je g. prometni minister odobril, da se železniškim vdovam in sirotam vrne odvzeti premožg po redniški ceni, sporočamo, da je to odobrenje izposlovalo pri g. ministru za promet deputacija, ki je bila izvoljena na velikem shodu železniških upokojencev in upokojenk, miloščinarjev in rentnikov dne 3. julija t. l. »Pri Levu« na Gospodarski cesti.

— Motnje v želodcu in črevesju. Šeipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan 6-8 kapljic »Franz Josefovec« grenčice.

— Vlomilci v Ribnici. Vlomilci so poskušali v Ribnici svojo srečo v noči od preteklih sobote na nedeljo. Načrt so imeli kar širokotežen. Vlomili so v občinski pisarno, po mizah prebrskali, v blagajniški prostor, ki je zaprt z močno železno ograjo, pa niso mogli, tako da ni večje škode. Vlomiti so skušali tudi v trgovino Klun-Bukovčan, kar pa se jim zopet ni posrečilo, le ključavnico so pokvarili. Pač pa jim je bila sreča nekoliko bolj mila v hotelu Arko, kjer so se najedli za nedeljo pripravljenega guljaša, se preskrbeli s cigaretami, pivom in buteljkami ter natakarcami odnesli 180 Din gotovine. Neki ptiki so menda na sumu in se bo orožnikom gotovo posrečilo zjeti vlomilsko svojat.

— Večerni trgovski tečaj v središču Ljubljane prirediteljski učni zavod, Kongresni trg 2/II. Vpisovanje vsak delavnik med uradnimi urami. Začetek pouka 15. oktobra, vsa poljsnina brezplačno. Ker poučujejo samo na tem večernem trgovskem tečaju strokovni profesorji, se tečaj najbolje priporoča.

— VEČERNI TRGOVSKI TEČAJ (Kestali desetmesenični) za odrasle prične na Kristofovem učnem zavodu 3. okt. ob pol osmih zvečer. Pouk trgovskih predmetov, stenografije, strojepisja, reklame, jezikov. Solnina za vse obvezne predmete 100.— Din, vpisnina 50.—. Prijave in brezplačne informacije na Domobranski cesti 15.

— Sreča v nesreči. Iz Ribnice: V nedeljo popoldne se je peljal zidarski podjetnik iz Ribnice g. Alojzij Hren v Ponikvah z motornim kolesom. Po cesti je pripeljal po napačni strani vozni, ki se mu je hotel g. Hren v zadnjem hipu izogniti, pri čemer ga je zadela voz in ga opraskal po obrazu in roki brez hujših posledic. G. Hren je vozil naprej, vesel svoje sreče v nesreči, ki bi bila lahko imela hujše posledice, in je kar dobre volje, da jo je tako poceni odnesel. — Isti dan je vozil z motornim kolesom po bloškem Bencarju g. Jernej Kožar, šofer iz Ribnice. Nesreča je hotela, da je na ovinku kolo spodrsnilo, ker je cesta nasuta. Voznik je padel vznak, motorno kolo pa nanj. Sicer je nekoliko preplašeno pogledal, ko pa je videl, da niti njemu ne kolesu ni nič hudega, je zajehtal kolo in vozil naprej. Samo na mezinu je dobil majhen spominek.

Petanjka Slatina krepil

— Gobe za gobarska sezona. Lepi solnčni dnevi izvajajo cele trupe vnetih gobarjev v senčne gozdove naše okolice, da si poiščejo sami lepih, užitnih gob — eni za lastno porabo, drugi za prodajo. Ali vendar ima ta posel večjih žalostnih posledic. Prevelikokrat se namreč zgodi, ker ljudje ne poznajo užitnih gob, da poberejo tudi kakšno strupeno gobo in posledice so včasih jako žalostne. O tem nam poročajo naši časopisi dnevno. Teh nesreč so ljudje sami krivi, ker lahkomišelnost ali radi nepoznanja gob nabirajo neuzite. Sedaj, ko imamo v slovenskem jeziku strokovnjaksko pisano in s podobami vseh užitnih in strupenih gob v naravnih barvah opremljeno knjigo, je vsakomur mogoče, da se temeljiteje seznani z gobjami. Ker je goba postala vled krize hrana najširših plasti naroda, ki se v velikih množinah izvaža in konservira tudi za domačo porabo, bi morali posvečati temu vprašanju večjo važnost. Knjiga »Naše gobe«, navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob, katero je napisal strokovnjak Ante Beg, obsega 60 strani navodil za spoznavanje užitnih in strupenih gob, kako rastejo, kako jih nabiramo, sušimo in kako pripravljamo naše kulturne okusa jedila iz gob. Knjiga ima 75 barvnih slik po naravi in stane vezana 50 Din. Dobe pa se slike tudi same zase, nalepljene na karton, za nazorni pouk: cena 100 Din. Naše geslo mora biti: V vsako hišo knjigo »Naše gobe«.

— Avtobusni izlet v Opatijo priredi 6. oktobra Pulnik, Ljubljana. Cena Din 165. Prijave do 4. oktobra.

Naznanila

Ljubljana

1. Nočno službo imajo tehničarji: mr. Bakoršič, sv. Jakobov trg 9; mr. Ruman, Miklošičeva cesta 1 in mr. Lazar Selensburgova ul. 7.

1. Primorska akademsko starostinstvo v Ljubljani vabi vse svoje člane na prijateljski pomenek, ki bo v četrtek, dne 3. oktobra t. l. ob 20 v gostilni »Hinko« (Koplarjeva ulica).

1. Seznam železniških upokojencev in upokojenk ter staropokojencev in staropokojenk bo v četrtek, 3. oktobra ob 16 pri »Levu«. Akcijski odbor bo poročal o uspehu dosedanjih intervencij ter se bo sklepal o bodočem delu.

Kino Kodoljevo. Danes ob 20. Hela sestara. Čeno globoko žaluje: Din 1,50, 2,50, 3,50 in 4,50.

Društvo prijateljev Slovenskih gorov vabi svoje člane in prijatelje, da obiščejo kolikor mogoče v velikem številu občino in kmetsko rastavjo v Ptaju ob 28. septembra do 6. oktobra. Izleti v Huloze in razne kraje Slovenskih gorov.

LJUBJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA, Začetek ob 20

Sreda, 2. oktobra: Direktor čampa. Premiera. Red Sreda

Četrtek, 3. oktobra: Med večerj in jutri. Premiera. Red Četrtek

Petek, 4. oktobra: Zaprt. Premiera. Red Petek

Sobota, 5. oktobra: Tuje dete. Premiera. Red Sobota

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 2. oktobra: Zaprt.

Četrtek, 3. oktobra ob 20: Tartuffe. Premiera.

Radio

Program: Radio Ljubljana

Sreda, 2. oktobra: 12.00 Pesni donskih knezov na glasbi 12.45 Vreme, poročila 13.00 Glas, obvestila 13.15 Operativni vojski na glasbi 13.20 Glas, obvestila 13.30 Glas, obvestila 13.40 Glas, obvestila 13.50 Glas, obvestila 14.00 Glas, obvestila 14.10 Glas, obvestila 14.20 Glas, obvestila 14.30 Glas, obvestila 14.40 Glas, obvestila 14.50 Glas, obvestila 15.00 Glas, obvestila 15.10 Glas, obvestila 15.20 Glas, obvestila 15.30 Glas, obvestila 15.40 Glas, obvestila 15.50 Glas, obvestila 16.00 Glas, obvestila 16.10 Glas, obvestila 16.20 Glas, obvestila 16.30 Glas, obvestila 16.40 Glas, obvestila 16.50 Glas, obvestila 17.00 Glas, obvestila 17.10 Glas, obvestila 17.20 Glas, obvestila 17.30 Glas, obvestila 17.40 Glas, obvestila 17.50 Glas, obvestila 18.00 Glas, obvestila 18.10 Glas, obvestila 18.20 Glas, obvestila 18.30 Glas, obvestila 18.40 Glas, obvestila 18.50 Glas, obvestila 19.00 Glas, obvestila 19.10 Glas, obvestila 19.20 Glas, obvestila 19.30 Glas, obvestila 19.40 Glas, obvestila 19.50 Glas, obvestila 20.00 Glas, obvestila 20.10 Glas, obvestila 20.20 Glas, obvestila 20.30 Glas, obvestila 20.40 Glas, obvestila 20.50 Glas, obvestila 21.00 Glas, obvestila 21.10 Glas, obvestila 21.20 Glas, obvestila 21.30 Glas, obvestila 21.40 Glas, obvestila 21.50 Glas, obvestila 22.00 Glas, obvestila 22.10 Glas, obvestila 22.20 Glas, obvestila 22.30 Glas, obvestila 22.40 Glas, obvestila 22.50 Glas, obvestila 23.00 Glas, obvestila 23.10 Glas, obvestila 23.20 Glas, obvestila 23.30 Glas, obvestila 23.40 Glas, obvestila 23.50 Glas, obvestila 24.00 Glas, obvestila 24.10 Glas, obvestila 24.20 Glas, obvestila 24.30 Glas, obvestila 24.40 Glas, obvestila 24.50 Glas, obvestila 25.00 Glas, obvestila 25.10 Glas, obvestila 25.20 Glas, obvestila 25.30 Glas, obvestila 25.40 Glas, obvestila 25.50 Glas, obvestila 26.00 Glas, obvestila 26.10 Glas, obvestila 26.20 Glas, obvestila 26.30 Glas, obvestila 26.40 Glas, obvestila 26.50 Glas, obvestila 27.00 Glas, obvestila 27.10 Glas, obvestila 27.20 Glas, obvestila 27.30 Glas, obvestila 27.40 Glas, obvestila 27.50 Glas, obvestila 28.00 Glas, obvestila 28.10 Glas, obvestila 28.20 Glas, obvestila 28.30 Glas, obvestila 28.40 Glas, obvestila 28.50 Glas, obvestila 29.00 Glas, obvestila 29.10 Glas, obvestila 29.20 Glas, obvestila 29.30 Glas, obvestila 29.40 Glas, obvestila 29.50 Glas, obvestila 30.00 Glas, obvestila 30.10 Glas, obvestila 30.20 Glas, obvestila 30.30 Glas, obvestila 30.40 Glas, obvestila 30.50 Glas, obvestila 31.00 Glas, obvestila 31.10 Glas, obvestila 31.20 Glas, obvestila 31.30 Glas, obvestila 31.40 Glas, obvestila 31.50 Glas, obvestila 32.00 Glas, obvestila 32.10 Glas, obvestila 32.20 Glas, obvestila 32.30 Glas, obvestila 32.40 Glas, obvestila 32.50 Glas, obvestila 33.00 Glas, obvestila 33.10 Glas, obvestila 33.20 Glas, obvestila 33.30 Glas, obvestila 33.40 Glas, obvestila 33.50 Glas, obvestila 34.00 Glas, obvestila 34.10 Glas, obvestila 34.20 Glas, obvestila 34.30 Glas, obvestila 34.40 Glas, obvestila 34.50 Glas, obvestila 35.00 Glas, obvestila 35.10 Glas, obvestila 35.20 Glas, obvestila 35.30 Glas, obvestila 35.40 Glas, obvestila 35.50 Glas, obvestila 36.00 Glas, obvestila 36.10 Glas, obvestila 36.20 Glas, obvestila 36.30 Glas, obvestila 36.40 Glas, obvestila 36.50 Glas, obvestila 37.00 Glas, obvestila 37.10 Glas, obvestila 37.20 Glas, obvestila 37.30 Glas, obvestila 37.40 Glas, obvestila 37.50 Glas, obvestila 38.00 Glas, obvestila 38.10 Glas, obvestila 38.20 Glas, obvestila 38.30 Glas, obvestila 38.40 Glas, obvestila 38.50 Glas, obvestila 39.00 Glas, obvestila 39.10 Glas, obvestila 39.20 Glas, obvestila 39.30 Glas, obvestila 39.40 Glas, obvestila 39.50 Glas, obvestila 40.00 Glas, obvestila 40.10 Glas, obvestila 40.20 Glas, obvestila 40.30 Glas, obvestila 40.40 Glas, obvestila 40.50 Glas, obvestila 41.00 Glas, obvestila 41.10 Glas, obvestila 41.20 Glas, obvestila 41.30 Glas, obvestila 41.40 Glas, obvestila 41.50 Glas, obvestila 42.00 Glas, obvestila 42.10 Glas, obvestila 42.20 Glas, obvestila 42.30 Glas, obvestila 42.40 Glas, obvestila 42.50 Glas, obvestila 43.00 Glas, obvestila 43.10 Glas, obvestila 43.20 Glas, obvestila 43.30 Glas, obvestila 43.40 Glas, obvestila 43.50 Glas, obvestila 44.00 Glas, obvestila 44.10 Glas, obvestila 44.20 Glas, obvestila 44.30 Glas, obvestila 44.40 Glas, obvestila 44.50 Glas, obvestila 45.00 Glas, obvestila 45.10 Glas, obvestila 45.20 Glas, obvestila 45.30 Glas, obvestila 45.40 Glas, obvestila 45.50 Glas, obvestila 46.00 Glas, obvestila 46.10 Glas, obvestila 46.20 Glas, obvestila 46.30 Glas, obvestila 46.40 Glas, obvestila 46.50 Glas, obvestila 47.00 Glas, obvestila 47.10 Glas, obvestila 47.20 Glas, obvestila 47.30 Glas, obvestila 47.40 Glas, obvestila 47.50 Glas, obvestila 48.00 Glas, obvestila 48.10 Glas, obvestila 48.20 Glas, obvestila 48.30 Glas, obvestila 48.40 Glas, obvestila 48.50 Glas, obvestila 49.00 Glas, obvestila 49.10 Glas, obvestila 49.20 Glas, obvestila 49.30 Glas, obvestila 49.40 Glas, obvestila 49.50 Glas, obvestila 50.00 Glas, obvestila 50.10 Glas, obvestila 50.20 Glas, obvestila 50.30 Glas, obvestila 50.40 Glas, obvestila 50.50 Glas, obvestila 51.00 Glas, obvestila 51.10 Glas, obvestila 51.20 Glas, obvestila 51.30 Glas, obvestila 51.40 Glas, obvestila 51.50 Glas, obvestila 52.00 Glas, obvestila 52.10 Glas, obvestila 52.20 Glas, obvestila 52.30 Glas, obvestila 52.40 Glas, obvestila 52.50 Glas, obvestila 53.00 Glas, obvestila 53.10 Glas, obvestila 53.20 Glas, obvestila 53.30 Glas, obvestila 53.40 Glas, obvestila 53.50 Glas, obvestila 54.00 Glas, obvestila 54.10 Glas, obvestila 54.20 Glas, obvestila 54.30 Glas, obvestila 54.40 Glas, obvestila 54.50 Glas, obvestila 55.00 Glas, obvestila 55.10 Glas, obvestila 55.20 Glas, obvestila 55.30 Glas, obvestila 55.40 Glas, obvestila 55.50 Glas, obvestila 56.00 Glas, obvestila 56.10 Glas, obvestila 56.20 Glas, obvestila 56.30 Glas, obvestila 56.40 Glas, obvestila 56.50 Glas, obvestila 57.00 Glas, obvestila 57.10 Glas, obvestila 57.20 Glas, obvestila 57.30 Glas, obvestila 57.40 Glas, obvestila 57.50 Glas, obvestila 58.00 Glas, obvestila 58.10 Glas, obvestila 58.20 Glas, obvestila 58.30 Glas, obvestila 58.40 Glas, obvestila 58.50 Glas, obvestila 59.00 Glas, obvestila 59.10 Glas, obvestila 59.20 Glas, obvestila 59.30 Glas, obvestila 59.40 Glas, obvestila 59.50 Glas, obvestila 60.00 Glas, obvestila 60.10 Glas, obvestila 60.20 Glas, obvestila 60.30 Glas, obvestila 60.40 Glas, obvestila 60.50 Glas, obvestila 61.00 Glas, obvestila 61.10 Glas, obvestila 61.20 Glas, obvestila 61.30 Glas, obvestila 61.40 Glas, obvestila 61.50 Glas, obvestila 62.00 Glas, obvestila 62.10 Glas, obvestila 62.20 Glas, obvestila 62.30 Glas, obvestila 62.40 Glas, obvestila 62.50 Glas, obvestila 63.00 Glas, obvestila 63.10 Glas, obvestila 63.20 Glas, obvestila 63.30 Glas, obvestila 63.40 Glas, obvestila 63.50 Glas, obvestila 64.00 Glas, obvestila 64.10 Glas, obvestila 64.20 Glas, obvestila 64.30 Glas, obvestila 64.40 Glas, obvestila 64.50 Glas, obvestila 65.00 Glas, obvestila 65.10 Glas, obvestila 65.20 Glas, obvestila 65.30 Glas, obvestila 65.40 Glas, obvestila 65.50 Glas, obvestila 66.00 Glas, obvestila 66.10 Glas, obvestila 66.20 Glas, obvestila 66.30 Glas, obvestila 66.40 Glas, obvestila 66.50 Glas, obvestila 67.00 Glas, obvestila 67.10 Glas, obvestila 67.20 Glas, obvestila 67.30 Glas, obvestila 67.40 Glas, obvestila 67.50 Glas, obvestila 68.00 Glas, obvestila 68.10 Glas, obvestila 68.20 Glas, obvestila 68.30 Glas, obvestila 68.40 Glas, obvestila 68.50 Glas, obvestila 69.00 Glas, obvestila 69.10 Glas, obvestila 69.20 Glas, obvestila 69.30 Glas, obvestila 69.40 Glas, obvestila 69.50 Glas, obvestila 70.00 Glas, obvestila 70.10 Glas, obvestila 70.20 Glas, obvestila 70.30 Glas, obvestila 70.40 Glas, obvestila 70.50 Glas, obvestila 71.00 Glas, obvestila 71.10 Glas, obvestila 71.20 Glas, obvestila 71.30 Glas, obvestila 71.40 Glas, obvestila 71.50 Glas, obvestila 72.00 Glas, obvestila 72.10 Glas, obvestila 72.20 Glas, obvestila 72.30 Glas, obvestila 72.40 Glas, obvestila 72.50 Glas, obvestila 73.00 Glas, obvestila 73.10 Glas, obvestila 73.20 Glas, obvestila 73.30 Glas, obvestila 73.40 Glas, obvestila 73.50 Glas, obvestila 74.00 Glas, obvestila 74.10 Glas, obvestila 74.20 Glas, obvestila 74.30 Glas, obvestila 74.40 Glas, obvestila 74.50 Glas, obvestila 75.00 Glas, obvestila 75.10 Glas, obvestila 75.20 Glas, obvestila 75.30 Glas, obvestila 75.40 Glas, obvestila 75.50 Glas, obvestila 76.00 Glas, obvestila 76.10 Glas, obvestila 76.20 Glas, obvestila 76.30 Glas, obvestila 76.40 Glas, obvestila 76.50 Glas, obvestila 77.00 Glas, obvestila 77.10 Glas, obvestila 77.20 Glas, obvestila 77.30 Glas, obvestila 77.40 Glas, obvestila 77.50 Glas, obvestila 78.00 Glas, obvestila 78.10 Glas, obvestila 78.20 Glas, obvestila 78.30 Glas, obvestila 78.40 Glas, obvestila 78.50 Glas, obvestila 79.00 Glas, obvestila 79.10 Glas, obvestila 79.20 Glas, obvestila 79.30 Glas, obvestila 79.40 Glas, obvestila 79.50 Glas, obvestila 80.00 Glas, obvestila 80.10 Glas, obvestila 80.20 Glas, obvestila 80.30 Glas, obvestila 80.40 Glas, obvestila 80.50 Glas, obvestila 81.00 Glas, obvestila 81.10 Glas, obvestila 81.20 Glas, obvestila 81.30 Glas, obvestila 81.40 Glas, obvestila 81.50 Glas, obvestila 82.00 Glas, obvestila 82.10 Glas, obvestila 82.20 Glas, obvestila 82.30 Glas, obvestila 82.40 Glas, obvestila 82.50 Glas, obvestila 83.00 Glas, obvestila 83.10 Glas, obvestila 83.20 Glas, obvestila 83.30 Glas, obvestila 83.40 Glas, obvestila 83.50 Glas, obvestila 84.00 Glas, obvestila 84.10 Glas, obvestila 84.20 Glas, obvestila 84.30 Glas, obvestila 84.40 Glas, obvestila 84.50 Glas, obvestila 85.00 Glas, obvestila 85.10 Glas, obvestila 85.20 Glas, obvestila 85.30 Glas, obvestila 85.40 Glas, obvestila 85.50 Glas, obvestila 86.00 Glas, obvestila 86.10 Glas, obvestila 86.20 Glas, obvestila 86.30 Glas, obvestila 86.40 Glas, obvestila 86.50 Glas, obvestila 87.00 Glas, obvestila 87.10 Glas, obvestila 87.20 Glas, obvestila 87.30 Glas, obvestila 87.40 Glas, obvestila 87.50 Glas, obvestila 88.00 Glas, obvestila 88.10 Glas, obvestila 88.20 Glas, obvestila 88.30 Glas, obvestila 88.40 Glas, obvestila 88.50 Glas, obvestila 89.00 Glas, obvestila 89.10 Glas, obvestila 89.20 Glas, obvestila 89.30 Glas, obvestila 89.40 Glas, obvestila 89.50 Glas, obvestila 90.00 Glas, obvestila 90.10 Glas, obvestila 90.20 Glas, obvestila 90.30 Glas, obvestila 90.40 Glas, obvestila 90.50 Glas, obvestila 91.00 Glas, obvestila 91.10 Glas, obvestila 91.20 Glas, obvestila 91.30 Glas, obvestila 91.40 Glas, obvestila 91.50 Glas, obvestila 92.00 Glas, obvestila 92.10 Glas, obvestila 92.20 Glas, obvestila 92.30 Glas, obvestila 92.40 Glas, obvestila 92.50 Glas, obvestila 93.00 Glas, obvestila 93.10 Glas, obvestila 93.20 Glas, obvestila 93.30 Glas, obvestila 93.40 Glas, obvestila 93.50 Glas, obvestila 94.00 Glas, obvestila 94.10 Glas, obvestila 94.20 Glas, obvestila 94.30 Glas, obvestila 94.40 Glas, obvestila 94.50 Glas, obvestila 95.00 Glas, obvestila 95.10 Glas, obvestila 95.20 Glas, obvestila 95.30 Glas, obvestila 95.40 Glas, obvestila 95.50 Glas, obvestila 96.00 Glas, obvestila 96.10 Glas, obvestila 96.20 Glas, obvestila 96.30 Glas, obvestila 96.40 Glas, obvestila 96.50 Glas, obvestila 97.00 Glas, obvestila 97.10 Glas, obvestila 97.20 Glas, obvestila 97.30 Glas, obvestila 97.40 Glas, obvestila 97.50 Glas, obvestila 98.00 Glas, obvestila 98.10 Glas, obvestila 98.20 Glas, obvestila 98.30 Glas, obvestila 98.40 Glas, obvestila 98.50 Glas, obvestila 99.00 Glas, obvestila 99.10 Glas, obvestila 99.20 Glas, obvestila 99.30 Glas, obvestila 99.40 Glas, obvestila 99.50 Glas, obvestila 100.00 Glas, obvestila 100.10 Glas, obvestila 100.20 Glas, obvestila 100.30 Glas, obvestila 100.40 Glas, obvestila 100.50 Glas, obvestila 101.00 Glas, obvestila 101.10 Glas, obvestila 101.20 Glas, obvestila 101.30 Glas, obvestila 101.40 Glas, obvestila 101.50 Glas, obvestila 102.00 Glas, obvestila 102.10 Glas, obvestila 102.20 Glas, obvestila 102.30 Glas, obvestila 102.40 Glas, obvestila 102.50 Glas, obvestila 103.00 Glas, obvestila 103.10 Glas, obvestila 103.20 Glas, obvestila 103.30 Glas, obvestila 103.40 Glas, obvestila 103.50 Glas, obvestila 104.00 Glas, obvestila 104.10 Glas, obvestila 104.20 Glas, obvestila 104.30 Glas, obvestila 104.40 Glas, obvestila 104.50 Glas, obvestila 105.00 Glas, obvestila 105.10 Glas, obvestila 105.20 Glas, obvestila 105.30 Glas, obvestila 105.40 Glas, obvestila 105.50 Glas, obvestila 106.00 Glas, obvestila 106.10 Glas, obvestila 106.20 Glas, obvestila 106.30 Glas, obvestila 106.40 Glas, obvestila 106.50 Glas, obvestila 107.00 Glas, obvestila 107.10 Glas, obvestila 107.20 Glas, obvestila 107.30 Glas, obvestila 107.40 Glas, obvestila 107.50 Glas, obvestila 108.00 Glas, obvestila 108.10 Glas, obvestila 108.20 Glas, obvestila 108.30 Glas, obvestila 108.40 Glas, obvestila 108.50 Glas, obvestila 109.00 Glas, obvestila 109.10 Glas, obvestila 109.20 Glas, obvestila 109.30 Glas, obvestila 109.40 Glas, obvestila 109.50 Glas, obvestila 110.00 Glas, obvestila 110.10 Glas, obvestila 110.20 Glas, obvestila 110.30 Glas, obvestila 110.40 Glas, obvestila 110.50 Glas, obvestila 111.00 Glas, obvestila 111.10 Glas, obvestila 111.20 Glas, obvestila 111.30 Glas

Sherlock Holmes — Scotland Yard

Scotland Yard je najslavnejši detektivski urad na svetu, ki ga vodijo odlični častniki armade, mornarice in letalstva. Londonski policijski prezident prevzame vodstvo tega urada večinoma šele tedaj, če se je izkazal v vojaškem stanju, kjer je bil za kakega poveljnika. Kdor je maršal, je tudi policijski šef. Ko si pribori še poveljništvo, pride v ožji odbor, iz članov tega odbora pa izvolijo šefa Scotland Yarde. Lord Byng je bil izmed najslavnejših generalov na zahodni fronti svetovne vojne, preden so ga poklicali za načelnika mestne policije v Londonu. Njegov naslednik, Lord Trenchard, je bil kraljev adjutant in poveljnik britske mornarice, preden je do dna preuredil londonsko policijo. In naslednik tega, Sir Filip Game, ki bo od slej sedel za ministrsko mizo Scotland Yarde, je bil prej podmaršal zračnega brodogoja in brigadni general.

Sir Filip Dobrotljivi.

Sir Filip Game ima skoraj 60 let, a jih kaže komaj 40. Velik je in vitek in skozi in skozi gosposki angleški častnik. Videti mu je, da je bival v tropskih pokrajinah in je res šele nedavno prišel iz Sidneja, kjer je bil 4 leta guverner. Pravijo, da je bil izvrsten organizator, ki je tudi na novo preuredil letalstvo in je odlični diplomat. Podlož-

Turški general Vahib paša je dobil od svoje vlade ukaz, da vodi abesinske čete in je poveljnik abesinske južne fronte ob italijanski Somali. Med svetovno vojno je Vahib paša drzno branil Dardanele.

no vojaštvo in uradništvo mu je dejalo, da je »Filip Dobrotljivi«, tako je bil radi svoje resničnosti, rednosti in ljubeznivosti povsod priljubljen.

650.000 zločincev stane letno 5 milijard, 600 milijonov dinarjev.

Sir Game pravi, da ni le slučaj, da so v tej službi zmeraj višji častniki, saj je policija armada miru in sta zanjo prav tako važni dis. plina in strategija kakor kriminalno poznavanje. Pripravlja se, da prevzame vodstvo svoje najhujše službe. Kot policijski šef se bori na čelu armade, ki šteje 60 tisoč stražnikov, proti desetkrat večji armadi. Saj vsako leto zasleduje policija 650.000 oseb. Izpravevanje, aretacije, obsodbe, kazni — to stane državo 30 milijonov funtov, kar je 5 milijard 600 milijonov dinarjev, pač znesek, ki tvori ves državni proračun marsikake manjše države.

Stotisoč pisem na dan.

»Čuvarji kraljevega miru« — kakor pravijo policijskim vojakom — prejema le majhen del te orjaške vsote denarja. Tehniški pripomočki, ki z njimi deluje policija, ko preiskuje zločine, so veliko dražji ko vzdrževanje vse policije in vojašnic zanje in stražnic, avtomobilov in konj policije. Oddelek za odtise prstov, radio-postaje, kemični in fizikalni oddelki Scotland Yarde požro neznanske vsote na leto. Izdatki za telefonske pogovore in brzojavke presegajo izdatke plač vseh stražnikov. Samo pisalne potreščine, razna pisma, kopije, brzojavke v slikah stanejo na leto 180 milijonov dinarjev. — Sir Filip Game je nedavno prvokrat pregledal Scotland Yard in je dognal, da skoraj sleherni meščan napiše vsaj eno pismo na leto za policijo. Torej je na dan 100.000 pisem. Vsa ta pisma je treba vpisati, nanje odgovoriti.

Milijon prstnih odtisov.

Kartoteka za prstne odtise v Scotland Yardu je pač največja na svetu, saj vsebuje odtise milijona rok. S to kartoteko so lani odkrili več ko 20.000 zločinov. Novi šef bi imel rad odtise prstov vseh angleških prebivalcev in hoče tudi razširiti letalsko brodogoja policije, ki ima doslej še malo letal in ne veliko avtomobilov. V nekaj letih bo imel vsak stražnik v svoji čeladi sprejemni radio-aparat, ki bi ga uporabljal, kadar bi bilo naglo sklicati tovariše. Londonska policija nima orožja, marveč le majhno leseno palčico. Tudi Sir Filip Game ne bo dal svoji policiji nobenega drugega orožja in hoče, da stražnik že s samo uniformo vpliva bolj in bolje, ko ameriški stražniki s svojimi samokresi in z mrtvaškimi ragljami.

Menihi sv. Bernarda v Tibetu

Menihi s švicarskega hospica na šentbernardskem prelazu so dobili od kitajske province Jinan že zdavnaj zaželeno dovoljenje v takih besedah, ki ne morejo biti bolj izbrano — laskavo. Menihi smejo zdaj na prelazu med dolinami obeh rek Salven in Mekong, tik tibetske meje na kitajskih tleh postaviti hospic (gostišče). Kar koj ga bodo začeli zidati. — Ozmimo se na zgodovino te ustanove. Neki priletni misijonar kitajske province Sečuan je na meji Tibeta izsledil v ondotnih gorskih skladih iste pogoje, kakršni so bili v Alpah v dneh življenja sv. Bernarda. Generalni predstojnik misijonarjev v Parizu, nedavno umrli nadškof de Guebriant je kesneje prišel k opatu na Velikem Sv. Bernardu in mu je pripovedoval, kaj je neki kitajski misijonar dognal in ga je prosil, naj pošlje nekaj svojih duhovnikov v te zapuščene pokrajine. Naj bi ondi v izvajanjem krščanske vere dosegli isto delavnost, ki tako blagodejno vpliva na človeštvo že od 10. stoletja v Waliških Alpah in zaeno, naj bi kot v Sviči oskrbovali potnike z vsem potrebnim. Oktobra 1930 sta odšla dva menihi z Velikega Sv. Bernarda na tibetsko mejo, da bi preiskala, ali bi bilo ondi moči postaviti gostišče. Julija 1931 sta se vrnila domov in sta na generalnem kapitlju o vsem tem poročala in dobila privoljenje menihov. Dne 13. januarja 1933 sta se spet ta dva menihi v spremstvu nekega lajka vkrcala v Marseille, da odidejo na novo delovanje. Dolgo se kitajske oblasti niso nič odzvale, a prostor za gostišče je bil že izbran. Zdaj pa imajo menihi sv. Bernarda s Sviče to dovoljenje. Gostišče bodo postavili pod prelazom ob Mekongu v višini 3720 m. Le 6 do 7 ur hodja je do selišč na obeh straneh prelaza. Po prelazu pride na leto do 100 potnikov dnevno. Čez ta prelaz bodo nekoč zgradili veliko cesto, ki bo vezala tibetski Jinan z najskrajnejšimi pokrajinami angleške Birme. — Ondi je podnebje ostro, lepih dni je malo, skoraj zmeraj je megleno. Rastejo pa smreke in hrastovi gozdovi v višinah do 3700 m. Blizu bodočega gostišča rastejo velika grmovja rododendrona. — Pokrajinske oblasti, kakor tudi lame iz obmejnih krajev se jako pozorno vedejo s patri. Tako je trdno upati, da bo gostišče in samostan v prijaznih stikih s prebivalstvom. — Težavna bo zadeva glede na gradbene snovi, a čez nekaj let bodo že menihi v Tibetu kraljevali v svojem samostanu, kjer bodo vsak dan molili za spreobrnjenje Tibečanov. — Na drugem koncu Tibeta pa se prav tako po-

gajajo švicarski menihi bernardinci, na poziv rajnega Guebrianta, da na obronkih Himalaje, na cesti v Lhaso, postavijo samostan. Upajmo, da bo v obeh slučajih izid uspešen in srečen!

Esperanto zmaguje

Zvezna republika Avstrija bo izdala ta mesec serijo poštnih dopisnic za dopisovanje z inozemstvom. Dopisnice bo krasila na levi kakor tipična pokrajinska slika (50 različnih posnetkov) z razlago v nemškem, angleškem, francoskem in esperantskem jeziku.

Svetovno znani institut »L'Ecole Universelle par correspondance de Paris«, ki ima za pokrovitelje več ministrov, poučuje pismeno poleg drugih tujih jezikov še esperanto. »Našim tečajem za žive jezike se je pridružil še tečaj za esperanto kot posrečeno dopolnilo. Študij esperanta je vendar naravno dopolnilo za študij drugih jezikov,« tako se je izrazil institut sam.

Radio postaja v Rio-de-Janeiro oddaja vsak torek od 19.30 do 19.45 predavanja v esperantskem jeziku.

Dr. Lourival Fontes, ravnatelj za turizmo v Rio-de-Janeiro, se je pri neki seji izrazil takole: »Vsi, ki delajo propagando za Brazilijo, naj se poslužujejo esperanta. Ob priliki turistične razstave je propagandni odsek razposlal vabilo v večjih jezikih, med njimi tudi v esperantu. Največ dopisov je prišlo v esperantskem jeziku (15—20 na dan).«

Tudi Japonska se pridno poslužuje esperanta. Pred kratkim je izdala japonsko železniško ministertvo nov vodnik »Japanujo« v esperantskem jeziku. Krasijo ga krasni posnetki lepe japonske dežele. Dobi se brezplačno. Pišite na naslov (seveda v esperantskem jeziku): Direkcija por turismo (Kokusai-Kanko-Kyoku), Tokyo, Japanujo

»Mogoče ne veste, kdo sem?«

»Kaj ste vi pozabili?«

★

»Natakar, meso je tako trdo, da ga niti razrezati ne morem!«

»Mali! Prinesi gospodu ostrejši noži!«

Zlato v Renu

V nemški reki Ren so začeli iskati zlato in so ga tudi našli. Takole ga izpirajo iz peska, kar je zamudno, vendar se za zlato že izplača.

Zaloigra mornarjev na angleški obali. Ko je nedavno divjal ob Angliji orkan, se je ob 100 m visoki pečini raztreščila ribiška barka »Skaguess«. Čeprav je bila pomoč pri roki, vendar niso mogli rešiti 11 mož posadke, ki so jih pogoltnili besni valovi.

Slinga nad Ameriko in Japonsko

Za dogodke na Japonskem se Amerika še bolj zanima ko Evropa. Čim delj gremo v Ameriki proti zahodu, tem večjega pomena je Japonska. V San Franciscu se prav tako zanimajo za razvoj japonske politike, kakor se v Evropi za politiko Nemčije in Francije. Vsa Amerika strmi na daljni Vzhod in preudarja o miru in vojni. Saj pride mogoče nevarnost od zahoda ali od vzhoda — ali celo od Panamskega kanala — z juga.

Ameriški listi pravijo: »Vsak Američan, ki ima že deset let, naj se zaveda, da hoče Japonska zasesti vso Kitajsko, vso Azijo. Če bo treba, bodo »pregovorili topovi.« Od leta 1922 dalje je napetost med Japonsko in Ameriko zmeraj hujša. Tedaj so Američani obljubili, da ne bodo vojaško utrjevali Filipinov. Japonska se je pomirila. A ko

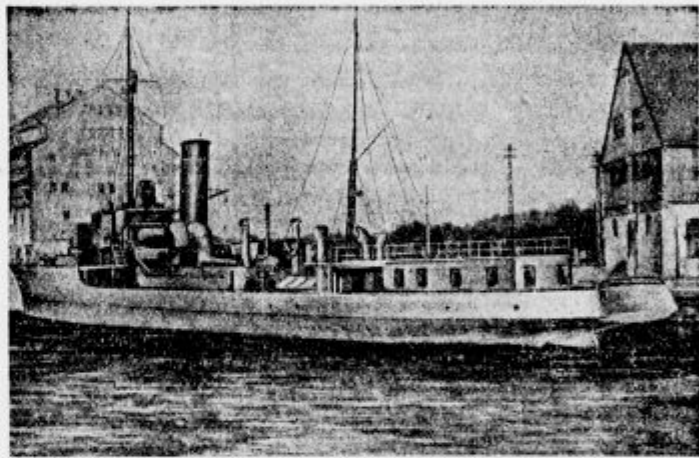
je leta 1924 Amerika razglasila, da ne mara Japoncev za priseljence v Ameriko, so bili Japonci silno užaljeni. Letos pa se je vse še bolj poostriilo s tem, ko je Amerika postavila zakon, da se Japonci ne smejo v Ameriki baviti s poljedelstvom. Japonski poslanik je poslal ugovor in zdaj padajo vprašanja in odgovori med obema državama sem in tja in vse diši po diplomatskem sporu. Spor je bil še hujši, ko so Japonci zasedli Mandžurijo in organizirali Mandžukuo. S strahom so videli Združene ameriške države, kako so uničene vse njihove varnostne odredbe na Daljnem Vzhodu. Ko je Japonska izstopila iz Društva narodov in se pregrešila zoper načelo »odprtih vrat«, je Washington odločno zavrnil Japonsko, da ne pripozna države Mandžukuo in je — povečal svoje vojno brodogoja.

Zdaj je splošno vse razmajano, karkoli bi še vezalo Japonsko z Ameriko. Vse je treba začeti iznova. Japonska se je zabarikadirala za svoj narčrt in hoče imeti nadvlado nad vsemi morji v Aziji. Skušaj si pridobiti Kitajsko bodi z lepa, bodi z grda, z besedami in z nasiljem in si jo osvojiti v svoje namene. Vedno bolj na glas in ukazovalno zahteva, da je treba upoštevati posebno stališče Japonske, njeno moralno avtoriteto in njene potrebe, da se razširi. — Vse to jako vznemirja odločne kroge v Ameriki. Prav tako je težko razvzlati gospodarska vprašanja, ki so z vsem tem v zvezi. Ameriška produkcija se boji japonske konkurence na azijskih tržiščih in celo v svoji lastni deželi. V juniju so bili ameriški tekstilni tvorničarji prisiljeni, da so poslali poseben odbor v Belo hišo zaradi ugovora zoper poplavo japonskega blaga v Ameriki. Številke so zares vredne strahu: Leta 1934 je Japonska uvozila v USA 7 milijonov jardov (1 jard je 36 col) volnenega blaga, torej več ko 500.000 jardov na mesec. V januarju, letos, je uvozila Japonska 3 in pol milijona jardov blaga; v februarju že 4 milijone. Glede na druge predmete, kot slamniki, papir, porcelan, električne žarnice, igrače itd., so izvozne številke Japonske prav tako strahotne za Ameriko in se zmeraj višajo. — Predsednik Roosevelt je tekstilnemu odboru dokazal, da japonski uvoz ni niti za 1 procent velik v razmerju z domačimi pridelki, da torej ni tako hudo. Če pa primerjamo številke ameriško-japonske trgovske bilance, pa nas osupne to, da Amerika sama dvakrat toliko kupi na Japonskem, kakor Japonska v Ameriki.

Amerika je prepričana, da ji preti »rumena nevarnost« in se tega vsak dan bolj zaveda. Se bolj jo potrjuje v njenem strahu to, ker se Japonska razpreza po vsem svetu in sili tudi v Evropo, če ji le količkaj kaže. In kaj bo, se izprašujejo v Ameriki, če pritisne Japonska s svojimi vplivi tudi na Afriko, Indijo? In ko se je Japonska vmešala tudi v abesinsko-italijanski spor, je Amerika še bolj iz sebe. Japonska se reži in si misli: »Če sem majhen, sem pa hud!«

Edina vojna ladja

Litavsko brodogoja za vojno obsega to edino 500 tonsko ladjo z imenom »Antanos Smetona« in je narejena iz podmornice »M 59«.

Abesinska železnica — najdražja

Svoj čas je dobil koncesijo edine abesinske železnice švicarski inženjer Ilg, ki je ustanovil družbo »Compagnie de chemin de fer Franco-Ethiopien« (Družba francosko-etijopske železnice). Tir je širok 1 meter, vzpetina je jako strma, saj je Addis-Abeba skoraj v višini 2400 m nad morjem! Za železnico je bilo treba mnogo denarja, a tudi mnogo človeških žrtev, ker je tir izpeljan po nezdarih in nevarnih divjih pokrajinah, tako da še dandanes ponoči vlak ne vozi. — Abesinska železnica je tudi zato nekaj posebnega, ker je (bržkone) najdražja na svetu in to občutijo zlasti trgovci, ki jih stane prevoz njih blaga iz Djibutija v Addis-Abebo toliko kot iz Djibutija v Evropo! Če bi nastala abesinsko-laška vojna, bi bila ta železnica seveda velikanskega pomena. In če, bi se Francoska pridružila Italiji, bi imeli Italijani tudi železnico v rokah, kar bi jim veliko pomagalo za prihod v Addis-Abebo.

Kakšno korist ima Abesinija od te železnice? Po besedilu koncesije, ki jo je cesar Menelik I. dal inž. Ilgu, ima Abesinija pravico voziti z vlakom vojaštvo v mirni dobi po znižani ceni, v dobi vojne pa zastoj. Družba se je pri tem obvezala, da dovoli prevoz tujemu vojaštvu samo s privoljenjem cesarja, če pa ne, potem preide last železnice v roke Abesinije. — Če bi se spor z Italijo še hujše poostriil, potem bi imela železnica velikanski pomen za Abesinijo, ker bi bila edino prevozno sredstvo za vojaštvo iz srednje in zahodne Abesinije na južni del, na mejo italijanske Somalije. Addis-Abeba je s pokrajino Ogaden v zvezi le s slabimi gorskimi stezami in ima v Harrar preko Džiziga in Dagaburža do italijanske meje eno samo avtomobilsko cesto, ki jo vojaštvo že sedaj uporablja. Po vsem tem je razumljivo, da bi bila v slučaju vojne edina abesinska železnica največjega pomena za državo.

»Kaj boš govoril! Da potrebuješ iz gostilne do doma pol ure! Seveda! Za tristo metrov dolgo pot!«

»Draga moja, je že res; ampak, ali misliš, da široka ni nič?«

Pomen dnevov

Ze večkrat je bilo omenjeno, da je bil petek usodnega pomena za Napoleona. In res najdemo v njegovem življenju vrsto raznih dogodkov, ki so bili na petek. — Tako je Napoleon v petek, 13. aprila 1779, vstopil v vojno šolo v Briennu. V petek, 13. decembra 1797 je postal prvi konzul in na petek 1. 1804 je postal cesar. Na otok Sv. Heleno je odpotoval na neki petek 1. 1815 in na petek v letu 1835 je angleška vlada izročila Napoleonov grob tedanjemu francoskemu kralju. — Veliki Napoleonov nasprotnik, Wellington, pa je najbolj cislal nedeljo. In na nedeljo, 18. junija 1815, je bila ona huda bitka pri Waterlooju. Ni da bi razmišljali na dolgo in široko o pomenu dnevov, res pa je, da je mnogo ljudi zlasti v strahu pred petkom, kar je pa seveda le praznoverje.

Čudne ribe

V zadnjem času so ribiči ob Neufundlandij ujeti čudne ribe: namreč — na tisoče steklenic ru ma in whiskija (angl. žganja) je zašlo v njih mreže. To je v zvezi z dobo prohibicije, ko so prav na tem obrežju izsledili mnogo tihotapskih bark. Tihotapci so pač rajši pometali svoj alkoholni tovor v morje, kakor da bi jih zasačili cariniki. Vi-harji prešlih tednov pa so naplivali steklenice in sodečke k obrežju. Ribiči seveda ne smejo obdržati alkoholnih rib, marveč so jih kupile državne oblasti od njih.

»Radio-aparat« za gluhonemel

Državna razredna loterija

Državna razredna loterija je izdelala za naslednje 31. kolo srečk nov loterijski načrt z značilnimi spremembami.

Srečke I. razreda 31. kola so bile dane v prodajo 4. septembra 1935 v višini 100.000 celih srečk z žrebanjem in sicer:

- I. razred 8. in 10. oktobra 1935
- II. » 5. in 6. novembra 1935.
- III. » 10. in 11. decembra 1935.
- IV. » 14. in 15. januarja 1936.
- V. » od 7. do 29. februarja 1936.

Cena srečk za vsak razred je sledeča:

cela srečka Din 200.—,
polovica Din 100.—, četrtinka Din 50.—.

V V. razredu bo 5 premij in to: **2.000.000.—, 1.000.000.—, 500.000.—, 400.000.— in 300.000.— Din.**

Poleg teh premij bodo večji dobitki in sicer:

- 5 po 200.000.— Din
- 10 » 100.000.— »
- 10 » 80.000.— »
- 10 » 60.000.— »
- 15 » 50.000.— »
- 15 » 40.000.— »

in večje število po 30.000.—, 20.000.—, 10.000.—, 8.000.— Dinarjev itd.

V najsrečnejšem slučaju dobite v V. razredu

Din 3.700.000.—.

Srečke se dobe pri vseh pooblaščenih prodajalcih in njihovih preprodajalcih, ki so skoraj v vseh večjih mestih.

Natančnejša navodila z loterijskim načrtom ter splošnimi pravili se dobe na zahtevo brezplačno pri vseh pooblaščenih prodajalcih srečk.

Vnovčevanje vina

Ormož, 29. sept.

V zadnjem času se v zvezi z dobro vinsko letino pojavljajo po deželi trgovalci, ki pripovedujejo vinogradnikom o velikem padcu vinskih cen. Govori se tudi o tem, da so se združili že trgovci in sklenili, da bodo kupovali vinski most le po enotno določenih cenah, ki pa so izredno nizke. Da ne bodo radi tega vinogradniki oškodovani, je izdalo Kletarsko društvo v Ormožu razglas, ki ga radi važnosti v celoti prinašamo:

Vinogradniki, člani Kletarskega društva v Ormožu, odlašajte s trgatvijo kolikor mogoče dolgo. Letos je grozdje zdravo in pri sedanjem lepem vremenu se izplača čakati. Pri obetajočem se večjem pridelku bo mogoče le za dobra vina doseči kolikor toliko povoljne cene.

Pri prodaji svojega pridelka pa se ogibajte raznih mešetarjev in spekulativov, ki so dvojne vrste. Eui vam pravijo, kako nizke bodo letos cene, v upanju, da si bodo iz vaših žuljev spet nagrabili denarja; drugi pa vam pripovedujejo, izpod katere cene da ne prodajate vin, mosta, menda v upanju, da bodo sami dosegli višjo ceno, če se boste vi držali. Nenormalne razmere, ki so vladale leta 1932, se trajajo, in leta 1932 se je zgodilo, da ste bili vsled denarne stiske primorani prodajati pretočeno, čisto vino po 50 par cenice, kot bi lahko prodali most. Kdor je vaš pravi prijatelj, ne bo samo govoril, temveč se bo tudi dejansko potrudil, da vam bo mogoče prodati vaš pridelok čim ugodneje.

Vinogradniki ormoškega okraja in sosednih krajev, če hočete most prodati in posebno, če ste vsled denarne stiske prisiljeni ga prodati, obrnite se na nas ter vam bomo

v takih primerih vaš pridelok takoj izplačali. Kdor še ni član, lahko pristopi.

Kletarsko društvo v Ormožu.

Naši kliringi

V kliringu z Bolgarijo je saldo padel od 521 na 513 tisoč Din, zadnje izvršeno izplačilo 787 (721) z dne 3. (2.) avgusta. Čakalna doba se je torej podaljšala.

Turški kliring, ki se vodi v francoskih frankih, izkazuje znatno povečanje našega aktivnega salda od 86.000 na 159.000 francoskih frankov, torej na 459.500 Din.

Najbolj pa je narastel naš saldo v kliringu z Romunijo od 850.000 na 2.300.000 Din.

Sadna in vrtna razstava v Sodražici

V nedeljo, dne 29. septembra, je bila v solskih prostorih razstava sadja, zelenjavi, cvetlic, čebelarstva in nekaterih poljskih orodkov.

Razstavljeno sadje je bilo izredno lepo. Predvsem krasne zlate parmele pisani lordinal, francoski in boskopski kosmač, landstverska, baumano-va, kaselska in šampanska reneta, cerjevič in bojkovo jabolko. Bilo je tudi veliko število domačih sort, kakor: kravajk, špinceljnov, golbarjev in po-gačarjev. Tudi namizne bruske (avranške, postvke, pastovke itd.) in krasni laški letniški so bili razstavljeni. Posebno poučni so bili tudi razni pripomočki za varstvo in oskrbovanje dreve. Velike stenske slike ter napisi (saj v pregovornih) so krasili stene razstavnih prostorov. Gospodinj se se zlasti zanimale za vkuhanje in sušenje sadja.

Razstavljena zelenjava je privabila mnogo ob-čudovalcev, zlasti iz ženskih krogov.

nežpejsa; zgubila je rožno zagorelost, zdrava pol je pobledela. Težki, zlati uhani z velikimi obodi so se ji blisteli v ušesih, oblečena je bila nekam mestjansko. Starec je vse to opazil z bridkim raz-očaranjem; skoraj ni vedel, kako bi začel po-govor. Pozabil je stroge besede in nauke. Iz klopi je prišel Janez, ki se enako ni nadejal očetovega prihoda. Kolikokrat ga je že vabil, naj pride na obisk, toda starec ga je vedno nemilo zavrnil. Povedal mu je, da je danes prost, ob prazničnih dnevih pomaga sestrji stroži.

Stari Anžol se je ogledal po pivnici, ki se mu je zdela brez vsake domačnosti in prikup-nosti. Nečedne slike so krasile gole stene, ženske z debelimi obrabi so se rezale na njih. Pri oknu so popivali neprepani železničarji. Anžol je od-majal z glavo. Vrhuške krčme so imelo zanj in za vsakega domačina topel kotiček, kamor si sedel s prijateljem in pokramljal pri kapljah sladke rebulje. Pred svetlim razpelom, nasproti častiljive peči, je umolknil vsak nesramnež, krčmar je pazil na čednost, dostojnost in sloves svoje gostilne. Tukaj vsega tega ni bilo. Franeka je odvedla očeta v sobico pri kuhinji, ga postregla in pri-se-dla. Anžol je segel s tresočo roko proti hčeri in jo prosil:

»Francka! Čujem, da ti služba ni zate; sa-ma med tolikimi... Kaj te bom šele poučeval o vseh nerodnostih tega življenja, sama lahko vidiš, kakšno so pijanci.

»Oče! Ljudje so nevoščljivi, ker malo lažje živim in se mi ni treba pehati in potiti za skorjo kruha, se je branila bei in silila očeta, naj nje.

ENATUBA Vam mora kožo napraviti belo, mehko in svetlo ali pa

SPREJMI TE ŠE DANES TO SIJAJNO PONUDBO

Ce se želite rešiti zmedalcev, razširjenih znoj-nic in drugih nedostatkov in dobiti divno novo kožo, potem si nabavite še danes tubo kreme Tokalon bele barve, ki ni mastna. Ta krema vsebuje predelano smetano in oljčno olje ter druge izredne sestavine, ki osvežujejo kožo in jo napravijo belo. Zjedate izginajo, razširjene znojnice se zožijo, naitennejša in najodpornejša koža pa postane mehka in bela. Čudili se boste ogromni izpremembi, ki bo nasto-pila v enem dnevu ali dveh. V enem tednu su bodo že vsi Vaši znanci divili Vaši sveži in svetli polti. Uspeh vsake tube

je zajamčen. Ce niste popolnoma zadovoljni z rezultatom, pošljite tubo direktno na naslov Hinko Mayer i drug, Zagreb, Praška ul. 6, pa Vam bomo takoj povrnila dvakratno kupno ceno.

V posebnem oddelku so bile razstavljene do-mače lončnice, ki so krasile kraljeve slike, pred-vsem spominsko grobnico Viteškega kralja. Nešte-to slik kraljevskega doma so predočile življenje naše vladarske rodbine.

Čebelarstva razstava je bila točaj zanimiva. Razno orodje in pripomočki, ki jih čebelar potrebuje pri svojem obratu so bili razstavljeni v naj-lepšem redu. K tolikšnemu uspehu čebelarstva raz-stave je pripomogel solski upravitelj v pokoju g. Verbić Mihajlo.

Za nabiralce gob so bili razstavljeni razni mo-deli, predstavljajoči v živih barvah razne vrste je-dilnih in strupenih gob. Za solsko mladino je bilo razstavljenih tudi več poučnih pripomočkov, po-sebno iz kmetijstva.

Vso to prekrasno razstavo je priredilo doma-če učiteljstvo pod vodstvom upravitelja g. Vodo-pivca Stanka, ki je pritegnilo k sodelovanju zlasti solsko mladino in člane kmetijskih podružnic.

Otvorili je prisostvoval tajnik kmet. družbe g. Kafol, ki je govoril takoj po juranji maši zbra-nim poslušalcem najvažnejše iz te lepe panože. Po nauku se je vršilo tudi posebno predavanje o do-mači uporabi sadja za kmečke gospodinjne.

★

Osrednji urad za zavarovanje delavcev. V soboto je bila v Belgradu konferenca zdravnikov osrednjega in okrožnih uradov za zavarovanje delavcev. Na tej konferenci je bilo podano tudi poročilo o stanju bolniškega zavarovanja za prvo polovico 1935. Dohodki so znašali 124, izdatki pa 1317 milj., tako da je bilo primanjkljaja okoli 7,5 milj. Konfe-reenca se je zavzela za starosno zavarovanje našega delavstva.

Solunski sejem. Te dni je bil zaključen so-lunski sejem, na katerem je sodelovala tudi naša država po ministru trgovine in industrije, Trg-muzej, Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine ter Putniku. Posebno znatnega pomena je propa-ganda Putnika, saj se je že lani po sejmu poka-zalo, kako zelo se je povečalo število turistov iz Grčije.

Industrijska proizvodnja v Italiji. V prvih 8 mesecih letos je proizvodnja jekla v Italiji narasla v primeri z isto dobo lanskega leta za 222.415 ton na 1.428.058 ton, produkcija sirovega železa pa za 44.025 na 387.882 ton. Producerskega živega srebra se je podvojila od 331 na 662 ton, vendar pa je iz-voz zmanjšal od 1.082 na 906 voz, vrednost pa od 12,5 na 6,91 milj. lir. Posebno značilen je znatni dvig industrije umetne svile (Italija ima 32 to-varni), produkcija je narasla od 280.352 na 394.891 met. stotov, izvoz pa od 21.920 ton na 25.980 ton, v vrednosti od 366,08 na 335,45 milj. lir.

Saj ti ne brani kruha, toda to delo je nevrudno tvojih rok. Vrnj se... Tisti grček pri novini bomo se požgali, da bomo lahko prodali Posamec nekaj voz ajde več. Tudi Janez se bo vrnil. Prenovili bomo domačijo, potrebili jarke, da nas ne bo zalivala in dušila voda.

Napomni se je evetice ajde in prijaznih le-dine, ljubezni in truda, ki je v vredna rž, tibol-nih večerov kraj jezerišč, polnih tožljivih šepetov in miline. Toda očetovo vabilo je ni moglo pre-vezati. Prvotna nestrpnost in malodušje z obupom so minili. Franeka je bila vsa zatopljena v so-danje življenje, ki se ji je zdela posledni nikavnejše. Bila je že odpujena temu, kar se skriva tam za strženi. Resnično si ni želela nazaj, da bi nabi-rala zgodaj v rosi kremo za prsičke, okopavala težko, rno grudo, znašila domov trebež z jezerišč, vezala soto v kupe ter pozabljena ginila v večni megli.

Novi gosti so se oglašali iz pivnice, Janez je že ponovno pogledal k njim; z očmi je opom-nil sestro, da želijo nekateri njene družbe. Stari Anžol je opazil, da je postal nepotreben; stril in zasolzan je zapuščen otroka. Ali bi ji karal, ali bi in pomiloval... Radi ljudi se ni vrnili skozi Podpeč potokla je bližnjico proti škofljicam in zginil med resjem.

Nad jezeriščem se je blestel hlad večer, odel v zlato haljo in rdečkasto snopje; nebo se je do-likalo s svojim mehkim leskom brezovih vršicov, razčobanih vrh in zapuščenih pogorov. Na Za-lostni gori je prizvanje, angeli so odpirali večne lise in sprejemali prošnje molitve.

Pod noč je prišel v gostilno progovni nad-

Borza

Denar

1. oktobra.

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina in Cu-riha, vsi drugi tečaji so pa popustili. V zasebnem kliringu je avstrijski šiling ostal na ljubljanski borzi neizpremenjen na 8,58—8,68, dočim je na zagrebški borzi narastel na 8,59—8,69, na belgraj-ski pa na 8,58—8,68. Grški bini so notirali v Za-grebu 31,25—31,50, v Belgradu 31,80—32,50. — Angleški funt je v Zagrebu popustil na 232,20—233,80, v Belgradu pa na 232,53—234,13. Španska peseta je notirala v Zagrebu 5,65 blago, v Bel-grodu 5,70 blago.

Ljubljana, Amsterdam 2061,01—2075,61, Berlin 1756,08—1769,85, Bruselj 738,47—743,53, Curih 1424,22—1431,29, London 214,45—216,50, Newyork 4342,15—4378,47, Pariz 288,50—289,91, Praga 181,05—182,16, Trst 354,53—359,62.

Curih, Belgrad 7, Pariz 20,25, London 15,685, New York 407,25, Bruselj 51,90, Milan 25,68, Madrid 41,35, Amsterdam 208, Berlin 123,70, Dunaj 57,90, Stockholm 77,55, Oslo 75,75, Kopen-hagen 67,35, Praga 12,72, Varšava 57,90, Atene 23,91, Carigrad 2,45, Beograd 2,50, Helsingfors 6,655, Buenos Aires 0,81.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7% inv. pos. 75—78, agrarji 44—46, vojna škoda promptna 355—358, begl. obz. 60—62, 8% Bler pos. 78—80, 7% Bler pos. 68—70, 7% pos. DHR 74—76 7% stab. pos. 78 bl.

Zagreb, Drž. papirji: 7% invest. pos. 74 do 78,50, vojna škoda promptna 355—358,50 (355 do 357), 10. 356—358, 11. in 12. 354—359, begl. obvez. 60—62, 8% Bler. pos. 80,50 bl., 7% Blerovo pos. 67—69,50 (70) 7% stab. pos. 78—80 (80). — Del-nice: Narodna banka 5800 den. Priv. agr. banka 227,50—230, Trboveljska 100—109, Isis 40 blago, Ost. sladk. tovarna 125—150.

Belgrad, Drž. papirji: 7% invest. pos. 81 bl., vojna škoda promptna 355—356 (356, 355,50), begl. obvez. 63,75—61,50 (65, 64), 7% Bler. pos. 69,50 bl., 7% stab. pos. 81 bl. — Delnice: Na-rodna banka 5800—5900, Priv. agr. banka 229,50 do 231,50 (230).

Žitni trg

Novi Sad, Pšenica: neizpremenjena Oves: bč, srem. in slav. 115—117,50, Rž: ne notira. Ječmen: neizpr. Koruza: bč in srem. 95—95, ban. 92—94. — Vse ostalo neizpr. Tendence neizpr. Promet srednji.

Sombor, Pšenica: bč okol. Sombor 140—142, gbč. in južna ban. 142—144, srem. in slav. 140 do 142, gor. ban. 144—146, ban. in bč. potiska 152—154, bč. ladja Donava in Begej 150—152, bč. ladja Kanai 143—145, Rž: bč. 115—120, Oves in ječmen: neizpr. Koruza: bč in srem. 92—94, bč. in srem. ladja 97—98, Molaj: neizpr. Odrobi: bč. 88—90, Fižol: neizpr. Tendence omahujoča. Pro-met 95 vagonov.

zornik Lenussi, ves nitiškan in meklužen. Pri-sedel je kželezniciarjem in nevedno motril Ja-neza, ki se ni zmenil zanj. Po tistem spopadu na železniškem mostu je danes prišel prvič v to gostilno, ki se je vedno bolj polnila. Nažgali so luči, iz kuhinje se je čul žvenket posoda. Kisel-kast, vlažen vdih je preuslavljal ozračje v piv-nici, kjer so se drenjali čolnarški hlapi, laški kramparji, petični gospodarji, dekleta, razposre-jeni fantje in beradi. Žaganci so neprestano trkali s kozarci, si napijali z nerodnimi zdravici in klicali budiči v žloto. Oznaje je postajalo vedno bolj težko in dušljivo, polno vinske kisline in grenkega tobakovnega dima. Voj se je neprestano mešal. Dišalo je po zažgani masti, gnilim krom-pirju, ki se je vnel v plesnivem kotu, in bogve čem, kar premore tako pivnice. Vmes so zagar-jali gnojni odpadki, ki so jih prinesli kmetje na debelih kvadratovih, in duhi po preležani nedelj-ski obleki.

Tiroli so igrali poskočnice, fantje so vodili svoje izvoženke v pivsko vežo, kjer se je razvijal kmečki ples in netida ljubezen. Tudi Lenussi se je pomešal med pevce in neprestano oprezoval, da zapleče s Francko, s katero je dolgo ni mogel priti v dotiko. Odkar ga je Janez prisel na železniškem mostu, ko je zadrževal Micanko, ni maral zabujati v Podpeč. Nekoliko se je še vedno bal bratovih pesti! Danes je kljub strahu prišel, preveč ga je razvnelo kopnenje po njej. Toda ona se ga nocoj namenoma izogiba, postal ji je po delavcu zlato darilo, pa mu je še vedno tako tuja in nezaklonjena.

(Dalje sledi.)

Likovič Joža:

13

Na jezerišču

Šmarno nedeljo se je odpravil na goro, da priporoči sebe, družino in lehe njenemu varstvu. Romarji so se večinoma že razšli po domeh; glav-na družba se je prepevaje vrnila čez Rakitno v Menišijo. Vrh rakiškega dola so zadnjikrat počli-ovali pri mesnecih, kjer so se okrepčali za na-daljnjo pot. Starec je tako skoraj neopazeno opravi-l običajno pobožnost in potožil Mariji svoje reve in stisko. Morda bo Ona vrnila očetu nehvalež-nega sina, da se bo skesal in vrnil v naročje rodne lehe, morda bo Ona nagnila hčer, da se bo spreobrnila in spomnila domačega praga! Popol-dne je obiskal tudi sorodstvo v Podpeči. Tam je bila poročena njegova sestra Marjana; njen mož je lomil kamenje v rebrji pod Sv. Anjo; delo je bilo tvegano, zaslužek skop, vendar so se skromno preživljali. Pridržali so ga pri južini in postregli z rebulo. Med pogovorom mu je sestra skrbno omenila, da se boji za Francko; v gostilni ne more živeti dovolj zgledno, tuji delavci bi jo lahko dočela spridili s svojo znano razuzdanostjo. Vsi domačini namigujejo in kažejo za njo! Anžol se je odločil, da pojde po hčer in jo odvleče do-mov; morda bo le zalagal očetovski opomin!

Franeka je osupnila, ko je nepričakovano za-gledala očeta na pragu krčme. Močno se je po-staral, blesk v očeh je minil, sklonil se je. Fran-ko je prevzela neka ginijnost, komaj je zadržo-vala solze. Ona je postala nekoliko drobnejša in

**Danes še poletje!
Jutri pa že zima!**

Nabavite si

ZEPHİR peči!

Zahtevajte brezplačni cenik!

ZEPHİR D. D. SUBOTICA

Tovarniška skladišča:

Ljubljana: Venc. Breznik, železnina
Celje: D. Rakus
Maribor: Pinter i Lenard
Ptuj: Anton Brenčič

MALI OGLASI

V malih oglasi velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlin vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Dobra šivilja

za vsako fino delo, gre šivat na dom. — Toman. Gosposka ul. 4-L, desno. (a)

Službodobne

Gospodinjo

iščemo v večjo, boljše hišo na deželi. Zmožna mora biti samostojnega vodstva vseh gospodinskih del, kakor kuhanja, vrta itd. ter pravičnega ravnanja s posli. Stara najmanj 30 let; vdove brez otrok, ki so že vodile večje gospodarstvo, imajo prednost. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro »Gospodinjo« št. 11951. b

Natakarico

sprejem. — Pukelstein. Sv. Petra cesta 46. (b)

Viničarja

4-6 osebami, za delo proti dobremu plačilu — išče gospod Vincenc Pirš. Vetrinjska 7, Maribor. (b)

Kuharico

snajno in perfektno, z znanjem vseh domačih del, išče tričlanska rodina. Oglasiti se imajo le one z najboljšimi priporočili. Pismo v upravi »Slovenca« Maribor pod šifro »Tovarnar« 12201. b

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Knjižice

vseh zavodov kupim po najvišji ceni. — Sporočite zavod, znesek in ceno na naslov: Grašek Jože, zastopnik tt. »Financier«. Ljubljana, Gledališka 4. d

Posojilo 120.000 Din

rabim proti vknjižbi na prvo mesto lepe enonadstropne vile v centru Ljubljane. Vrednost hiše najmanj še enkrat toliko. Plačam ugodno obresti. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Vila«.

Stanovanja

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje z vsemi pritliklinami in komfirtom, v centru Ljubljane, oddamo z novembrom. Vprašati upravo »Slovenca« pod »Udobno« št. 12086. (c)

Enosobno stanovanje s pritliklinami — oddam s 1. novembrom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 12177. (c)

Stanovanje

kletno, soba in kuhinja, oddam za mesec novembra. Več se poizve na Poljanskem nasipu št. 10 pri hišnici. (c)

Dvosobno stanovanje s kopalnico oddam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12193. (c)

Sobe

Oddam prazno sobo eni ali dvema osebama. Dobršek, Karlovska cesta št. 3. (s)

Lepo opremljena soba

solčna, čista, strogo separiran vhod, se odda 2 gospodičinama ali gospodom. — Gosposvetska cesta 13, pritličje, vrata 48. (s)

Posrestva

Uroben oglas v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem na račun ti s knjižico da.

Hiša s trg. lokalom

na Črnučah št. 59, šupa in vrt 795 m², je bila prodana na dražbi za najmanjši ponudnik. Nadponudba je možna še 14 dni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12179. (p)

Restavracija

center Ljubljane, napredaj. Večletna pogodba, nizka najemina, z vsem inventarjem, kompletno, najboljša vpeljana. — Za kupnino sprejem tudi hranilne knjižice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Rentabilno« št. 12191. (p)

Hišo

dve sobi, kuhinja, ob glavni cesti, blizu Maribora, prodam za 13.000 Din. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 2216. (p)

Objave

Ivan Lazar iz Kroke ni več naš zastopnik in ni upravičen prejemati za nas nobenih naročil. — Tovarna kos in srpov Henrik Kieffer, d. z. o. z., Sv. Lovrenc na Pohorju. (o)

Preklic

Ivan Pretnar, kovač v Zatreznici, preklicujem vse žaljive besede, katere sem govoril o Mariji Vovk, posestnici v Vrbi št. 24, obžalujem te besede in se Mariji Vovk zahvaljujem, da je odstopila od nadaljevanja tožbe. (o)

Kupimo

Pisarniški pult

dobro ohranjen, kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pulte«. (k)

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah

A. KAJFEZ

urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Jabolka

namizna, vseh vrst, vagonške dobave — kupuje po najvišji ceni Franc Renier — Podčetrtak. (k)

Divji kostani in želod

kupuje po najvišjih cenah V. H. ROHRMANN Ljubljana Sv. Petra nasip št. 27

Obrt

Vrtno ograje

železobetonske, zložljive, napravite v jeseni, da bo spomladi Vaš vrt lep. Praktične izvedbe. Načrte, proračune za vsako vrstno stavbo in adaptacije izvršuje solidno in poceni stavbno podjetje Rudolf Terčelj, Ljubljana VII, pri novi šišenski cerkvi. (t)

ČISTILNICA

pralnica svetlolikalnice

Čuček, Kolodvorska 23

Čisti

damske in moške obleke

pere

vsakovrstno porlo, zastore

svetlolika

ovratnike, srajce, zapustnice,

zastonj

ne, ampak po zmernih cenah.

Enoletni tečaj za otroške negovalke

v Domu materinskega združenja prične 1. novembra 1935.

Najnižja šolska izobrazba za sprejem v tečaj so 4 razredi osnovne šole. — Kandidatkinje ne smejo biti mlajše od 18 in ne starejše od 28 let.

Prošnje za sprejem v tečaj naj se pošljejo pravilno taksirane in z vsemi potrebnimi dokumenti najkasneje do 20. oktobra t. l. Domu materinskega združenja, Beograd, Kralja Milutina 62.

Vsa natančnejša pojasnila se dobe ustmeno ali pismeno v Domu materinskega združenja.

Obrtniki! Trgovci!

Izredna prilika, dobra točka, se nudi pri dražbi dne 16. oktobra za tristanovansko hišo z majhnim trgovskim lokalom na najlepši strani vel. Ljubljane. Informacije daje od 12. do 14. ure Kottar, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 9, II. nadstropje.

Iskrena zahvala vsem, ki so nam izkazali sočutje ob priliki smrti našega preljubeja in nepozabnega soproga, očeta, sina, brata, strica, svaka, zeta, gospoda

Ferda Ilgo

kontrolorja drž. železnice

kakor tudi za častito spremstvo, ter pevsko-godbenemu društvu »Drava«. Bog naj poplača! Maribor, dne 1. oktobra 1935.

Zalujoča družina Ilgo.

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalšč motorja bi znebil se rad. brk kupcev ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inervat

Hubertus plašči

nepremočljivi — otroški 165 Din, za odrasle 250 Din, v vseh barvah, pri Preskerju, Sv. Petra c. 14.

Slamoreznice, geplje, stiskalnice in mlne za sadje, pluge in brane, kotle za žganjekuho in živalsko krmo, jermena, štedilnike, železne peči, vodovodne cevi, črpalke za vodo in gnojnico, ves stavbni material — nudi najugodnejše tvrdka Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. Založba potrebnih za čebelarstvo, mlekarstvo in sadjarstvo. Nakup starega železa in drugih kovin. Monopolna založba razstreljiv, vžigalnih kapi in vrvice. (l)

Telefon 2055
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

VINA

Vam nudi

Centralna vinarna v Ljubljani

v svoji posodi najugodnejše

Krušno moko

za črn domač kruh in koruzno moko za žgance, vedno svežo, dobite pri tvrdki Zorman, Ljubljana, Stari trg Tel. 26-37

Volna, svila, bombaž stalno v bogati izbiri v vseh vrstah — za strojno pletenje in ročna dela po znižanih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Najmodern. tkanine za pohištvo, zavese, gradl za modroce in drvonitke za rolete — poceni pri Novak, Vetrinjska 7, Koroska 8. (l)

Dve kolesi

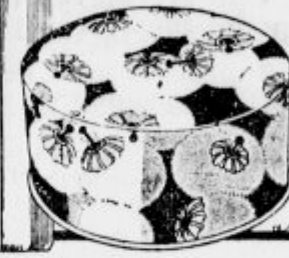
moško in damsko, v najboljšem stanju, odvezli strankam, poceni napredaj. Nova trgovina, Tyrševa 36. (l)

Jabolka

kisla, trešana, za mošt — vsako količino — ponudim po najnižji ceni. — Renier, Podčetrtak. (l)

IDEALNO DOPOLNILO TOALETE... EAU DE COLOGNE COTY

v novi in okusni opremi je idealno dopolnilo PUDRU COTY. Eau de Cologne Coty osvežuje in poživilja. Puder Coty ima mil vonj in je fin. On je tajna nežne polti.

EAU DE COLOGNE COTY

Nova originalna steklenica z rdečim zamaškom Din 22.—, 30.—, 52.—, 84.—, 142.—, 260.—

PUDER COTY

Din 19.— in 34.— (plus mestna trošarina).

Parfums

Ruff deserti

so splošno priljubljeni!

Tinčkove in Tončkove prigode

143.

»Zdravljenje« se prične.

Prvi ljudski zdravnik je nezvestnega dečka pocukal za nos in ušesa, modro pokimal in zabrunda v brado učene besede. Potem je položil culo s svojo ropotijo na tla.

Tonček je z nastežaj odprtimi očmi strmel v zdravnika in zmaljal z glavjo: »No, zdaj sem pa res radoveden, kaj bo ta bučman napravil z ubogim Tinčkom! Vede se tako, kakor da je povabljen na pustno veselico in ne k bolniku.«

Prav tako presenečen, če ne še mnogo bolj, je bil kuža Muki. Skrivnostno vedenje neznanega čruba se mu je zdelo sila sumljivo. Najraje bi se bil zakadil vanj in mu pomiril hlače, če bi jih divjak sploh imel.

Še večje pa je bilo Tončkovo in Mukijevo začudenje, ko si je ljudski zdravnik nataknil na glavo prebudo pokrivalo:

»No,« si je mislil Muki, »zdaj pa res ne vem, ali trka luna mene ali njega! Takšen spak! Kar kljun bi mu odgriznil, grdnuta! Pa hrabri kuža tega ni storil, kajti — zaupno vam bodi povedano na uho — na them se je našemarjenega moža tako bal, da bi jo bil že zdavnaj ucvril skozi duri, če ne bi bilo Tončka in Primožka zraven... Hoho, junak pa tak!

Premisli:

Duplica - Kamnik.

pred nakupom, kaj ti lahko nudi veletovarna pohištva in parketov

Remec-Co.

SAMO PAR MINUT

postojte pred izlozibami prodajalne

SOKO OBLEK

in videli boste, da so iste za

ŠOLO, URAD DELO, SPORT

SOKO OBLEK

brez velike reklame — najboljša. Naši domači krojači, ki izdelujejo

so dokazali, da so nam tuja podjetja nepotrebna in da mi doma v Sloveniji z domačimi močmi izdelamo trpežna in solidna oblačila, ki v kakovosti in izdelavi prekašajo izdelke tujih podjetij.

Ako kupujete naše blago, ostane naš denar v naši banovini.

Ako kupujete naše blago, dajete delo našim ljudem v Sloveniji.

Ako kupuje naše blago, ste zadovoljni, ker je naše blago dobro, trpežno in poceni.

SOKO OBLEK

SOKO OBLEK

so izdelki naših domačih krojačev, ki si z izdelavo služijo svoj vsakdanji kruh ter preživljajo s tem svoje družine.

LIUBLJANA: Sv. Petra cesta 23, Celovška c. 63
KRANJ: Tavčarjeva ulica 6
CELJE: Kralja Petra cesta 22
VRANSKO: Leo Sket
JESENICE: Janko Novak
MARIBOR: Aleksandrova cesta 27
PTUJ: Fran Sal. Le-art
MURSKA SOBOTA: Joško Brumen

SOKO prodajalne v Sloveniji: